

Cultura Poporului

GAZETA SOCIETĂȚII „CULTURA POPORULUI“

SUB CONDUCEREA COMITETULUI DE ACTIUNE AL „CULTUREI POPORULUI“

Redacția și Administrația în Sala Reduța, Strada Memorandului No. 21.

ABONAMENTE ANUALE: pentru cititori ... 30 Lei | pentru autorități ... 60 Lei | pentru întreprinderi financiare ... 100 Lei

Calendarul Săptămănei

CATOLIC		ORTODOX	
20	Luni	21	P. Parhonie
21	Marți	22	M. Teodor S.
22	Miercuri	23	M. Nichilor
23	Joi	24	M. Haralamb
24	Vineri	25	M. Vlasie
25	Sambătă	26	Păr. Meletis
26	Duminică		C. Martinian

Pilda Rusiei

In mai multe rânduri s'a arătat în cuprinsul acestei foi halul de neînțelepciune în care a ajuns Rusia, — cea mai mare împărăție de pe pământ, — din cauza bolșevismului, adică a destrăbălării multimei.

Acum însă, din cauză că vestile pe care mereu ni le aduc ziarele, sunt din ce în ce mai înspăimântătoare cu privire la foametea care bântuie în această nenorocită țară, — socotim de folos ca să amintim din nou cât este de prielnic pentru un popor ca să se lase acoperit de semănătorii de aur, răzvrătire contra legilor și răsturnare a ordinii în stat.

După cum în cuprinsul foii, la câteva zile din alte țări, veți vedea, aceea ce și într'un alt număr au scris că se întâmplă acum în Rusia, și aruncă cu oametri, flămânzi, au început să se mănânce în țară ei, a ajuns să fie nu numai din întâmplare, ci și acolo, în câteva țări, ci în aproape jumătate din teritoriul țării. Mamele își mănâncă pruncii, oamenii mănâncă câini și pisici, oamenii mănâncă carne de câini și pisici, și în multe locuri, în Rusia, au început să se mănânce oameni.

Și de ce această urgie a lui Dumnezeu?

Pentru că în această țară, mulținea s'a lăsat rădăcită de acei oameni amăgiți-o, că, dacă ar răsună strea lucrurilor, dacă n'o rădă crede în Dumnezeu și lege, apoi a fi mai bine pentru ea.

În loc ca să fie lăsată să-și facă datoria pentru țară, luptând sub drapel și sub comanda ofițerilor și ordinele guvernului, multimele poporului rus, amestecate de vorbă unora străini de neam și lege, au început să se rădăcească, să se rădăcească cu furie contra guvernului condusătorilor, slujbaşilor țării, a ofițerilor, a profesorilor și a părinților. Și-a născut mizeria în țară, cu toată familia, a călăuzit în plecare stindardul țării și al stăntului altar al bisericilor a țării grajduri și catenele...

Întă ceiace a făcut acest nenorocit popor, ademenit de o mână de oameni, dușmani ai omeniei, în timp de patru ani, de când stăpânirea a așa numitului bolșevism a cuprins Rusia.

Credea multimea acestui popor că în această rădăcire îl va sta în picioare...

Credea că va avea pacea dacă...

avut și nu cre încă, fiind, de-a-tunci și până acum, numai în luptă...

Credea că va avea libertatea depunând, alungând ofițerii, polițai, jandarmii etc.; și n'a avut și nici nu o are, fiind acum, dimpotrivă, mai mult sub puterea noilor stăpâniți fără de milă...

Credea, cea multime, că va avea belșug împărțind averea altora; și acum, nu are nici cenușa în vatră și nici ce mănca, de se mănâncă om pe om...

Și, cu toate acestea, cu toată pilda aceasta înspăimântătoare, în toate țările, netrebând țăr de lege, se mai găsește încă să stea în legătură cu conducerea bolșevică și să încerce rădăcirea și a altor neamuri.

Chiar și la noi în țară, de multă vreme colindă satele și orașetele trimiși, cu bani mulți, pentru a ademini pe oamenii.

Până acum, cunștenia, cunoscută a poporul nostru a fost de parte de stre asenenea gânduri. Dar, de un timp încoace, din cauza ambițiilor nemăsurate care se pun peste tot în politica dintre oameni, au ajuns unii cari vorbesc în numele unor așa numite partide, ca să semene și în rândul populației românești idei de aceea care se asemănă sau sunt chiar ca ale bolșevicilor. Se aude acum și prin satele noastre despre împărțirea averilor altora, domnia jandarmilor, lepădarea credinței în Kristus într'u cât în anul 1925 ar veni un alt Mesia... și că se de al de acestea, întocmai așa precum și în Rusia s'a spus și se spune mulțimei.

De aceia, acum, când tocmai în irământurile alegerilor, tulburătorii de ape cari voesc a pescui, sbuciumă mai mult gândul curat al poporului nostru, Dumnezeu, care nu voeste peirea neamului românesc, ne trimite spre pildă ticăloșia în care a ajuns împărăția rusească.

Fie că pilda ei să nu fie în zadar, și fie că neamul nostru să nu-și piardă înțelepciunea care l-a călăuzit până acum scăpându-l din atâtea ispite.

Fie că această înțelepciune să-l apere de nemernici, cari, întocmai ca lupii îmbrăcați în piele de oaie, încearcă a-l ademini cu cele mai nemăsurate făgăduințe, pentru ca, apoi, să-l aducă în halul poporului rusec. E. V. Pakri

Nu vă vindeți conștiința!

Alegerile frământă satele cum poate nu au văzut până acum niciodată așa frământate. Și față de atâtea sbuciumare, e drept, sateanului îi este foarte greu ca să cugete bine.

Sunt prea mulți acei cari îi cer votul și prea grele sunt nevoile obștești pentru ca ei acum, dintr'odată, să le înțeleagă și să știe în feini ceea ce are anume din acei ce i se arată înaintea ochilor este mai vrednic pentru a le îndrepta. Așa este în multe locuri, și e destul de rău; dar, în mai multe locuri, o și mai rău, căci, sătenii, nu numai că nu înțeleg nevoile obștești, dar nici nu se gândesc la ele. Și înă, ceea ce este din cale-afară de nevrednic, e că oamenii, neștiutori de puterea și însemnătatea dreptului de vot, își închipuie că și-i pot vinde aceluia care dă mai mult.

Nu-și dau seama aceștia că prin fapta lor, nu numai că-și necinstește conștiința, dar că-și vând dreptul la o viață mai bună și mai tihnită pentru ei și copiii lor.

Nu-și dau seama că, în felul acesta, țara nu numai că nu poate merge mai bine, dar că, înostul ei înostul, se va pierde.

Nu-și dau seama că prin vânzarea votului, poate să vândă țara tuturor trădătorilor, cari, având bani mulți și văzând cum își dau țărani nostri votul, au să ajungă să aibă țara numai pe mâna lor.

Făcând astfel, poporul se arată nevrednic de dreptul pe care conducătorii i l-au dat, de a-și îngriji singuri de nevoile sale și a se cămănce pe sine.

Pentru acei pentru cari alegerile nu sunt un prilej de a-și orându-i o conducere tot mai bună și spre folosul tuturor, ci numai acela de-a câștiga din votul lor câțiva bani așa cum ar câștiga din cărăușie, nu mai e păcat să mai suferă lipsuri și nevoi. Pentru aceștia, oricât de rău ar merge treburile obștești și oricât de rău ar trăi ei, nu mai poate fi iertat a se plânge și a cere o îndreptare.

Ei singuri vor fi vinovații, nu numai pentru dășii ei și pentru acei cari vor rămâne după dășii.

Știm bine că din cauza lipsei de cultură, poporul nostru încă nu a ajuns ca să-și dea seama de ce însemnează dreptul său de vot.

Și tocmai pentru că știm aceasta, înțelegem și din acest prilej, odată mai mult, cât folos poate să aducă neamului nostru munca de laminare pe care am început-o noi, aici, la „Cultura Poporului“.

Până când însă roadele muncii noastre vor ajunge ca să înălțare rădăcirea de acum, din toată partea cugetului nostru vă sicam: oameni buni, nu vă vindeți conștiința!

O Icoana a României

de Marin Ștefănescu
Profesor Universitar.

„Cultura Poporului“ a început să publice Cântarea României. Și asta, credem, bine că a făcut aceasta. Cu timpul nădăduim să tipărim aici întreaga noastră literatură de seamă. Căci sunt în această literatură românească poezie de gândire și de grai. Și de obicei noi cunoaștem puțin asemenea mărgăritare, noi nu ne cunoaștem înostul pe noi înșine, noi nu știm încă ce pomonă este în sufletul nostru cel românesc.

Dar totdeodată, este nevoie ca să zicam câteva cuvinte și despre cei cari ne-au lăsat scrierile cu cari ne mândrim. Unul din aceștia este și Nicolae Bălcescu, care, multă vreme, a fost socotit ca autorul „Cântării României“.

S'a zis acum în urmă că acela care a turnat mai întâi în slove această miniastră carte, este moldoveanul Alecu Russo. El a scris-o în franceză, și apoi Nicolae Bălcescu a tălmăcit-o pe românește. Dar oricine ar fi alcătuit-o, tot un Român a fost, și mare minune ne-a lăsat „Cântarea României“ ca te dulce ca o doină. Pentru că ea este înăși doina cea de vechuri a nației noastre. Ea ne cântă jalea din trecut a neamului, dar ea ne cântă și nădejdea mântuirii, și bucuria de acum a unirei tuturor Românilor în unul și același suflet. Și noi ațoi vom vorbi cu aceeași pietate atât despre Alecu Russo cât și despre Nicolae Bălcescu. Și unul și altul, — unul moldovean și altul muntean, — ne sunt de-o potrivă scumpi prin marea lor dragoste de nația română, una și aceeași, și în veci nedespărțită. Însă deocamdată, vom spune câteva cuvinte despre cugetătorul muntean.

Nicolae Bălcescu, s'a născut în București la anul 1819. El a învățat la școala înființată de apostolul ardelen Geogre Lazăr, la Sf. Sava din Capitala Țării. Îndeletnicirea sa a fost aceea de istoric. El avea atâtea iubire de neam, încât și-a jertfit toată viața în a aduna mărturiile cari grăiau despre soarta cea atât de frumoasă a României. Astfel, el ne-a povestit, între altele, Puterea armată la Români și Istoria lui Mihai-Viteazul. Visul vieții lui era să vadă pe toți frații uniți și strânși înaltă în România Ma-

ra. Dar atunci România nu era liber ca acum să-și iubească țara în toată voia. Și așa fiind, dușmanii noștri l-au silit să părăsească pământul sfânt al Patriei. Și el s'a dus printre streini. Și atâtea amar, și atâtea durere, și atâtea jale s'au așternut peste inima lui, că n'a mai putut-o duce mult. Și la anul 1852, el a murit printre streini, departe, la Palermo, în insula Sicilia de lângă Italia. Și s'a stins necunoscut de nimeni. Dar la moartea sa el ne-a lăsat atâtea dragoste de țară, că el poate fi socotit ca un sfânt al neamului nostru. Cu puține zile înainte de a-și da sufletul, el și-a scris cuvântul său din urmă. Și acest cuvânt este o sfârșitoare rugă îndreptată către Domnul, pentru a-El, bunul și milostivul, să se îndure și de necăjita noastră nație, să o strângă laolaltă, și să o facă liberă, să nu mai fie supusă robiei dușmane.

Așa dănc, știau Românii să-și iubească Țara pe timpul Bălcescului. Înainte de a se gândi la ei înșiși, ei cugetau la Patrie. Iar acum după ce ne-am văzut împlinindu-se visul unirei și al libertății, se pare că s'a coborât peste noi duhul vrajbei. Atunci se iubiau și se doriau mult, mult frate pe frate. Iar acum pare că frate pe frate se urăse și își dau mâna cu străinul. Și este durere, și este păcat, și este mare durere și este mare păcat. Dar această ură este trecătoare, și ea nu poate să încolțească într'o mințe de adevărat Român. Ci din ea va răsar o iubire și mai puternică. Și datoria noastră este ca să citim slovele Bălcescului, și să le spunem tuturor că noi nu avem mai drag pe această lume ca România, dulce, dulce noastră Românie, și unirea, sfânta unire între toți Românii. Căci numai așa noi ne simțim fericiți pe acest pământ. Să fim noi toți Românii una într'o Românie unită, și mare, și frumoasă, și în veci nedespărțită, nedespărțită la bucurie ca și la întristare. Și așa uniți să pornim cu toții la muncă cinștită, și să ridicăm pe aceste platuri o țară mândră, mândră cum nu a mai fost alta pe lume.

Credință și Morală

Bogații au săracit ...

— Legendă —

Un împărat aude la biserică citind de vladică: „Bogații au săracit ...” și nevenindu-i la socoteala vorbelor acestea, îi zise aspru: — Părinte, șterge minciunile de acolo?

După vre'o câteva zile, împăratul îi veni gust să se scalde într'un lac din grădina sa. Zis și făcut. Un inger însă luându-și chipul lui, îi înbracă hainele și intră în palat. Când estă împăratul din apă iea hainele dacă ai de unde.

Slujitorii care i le pazise se dusesse, crezând că ingerul era adevăratul supărat. Pe cine să apuce el acum!

Il zari vre'o doi ostași și luară la goană.

— Mai, eu sunt împăratul vostru!

— Ce, ești nebun, împăratul nostru e în palat.

— Cum mai, împăratul e în palat, că doar eu-s.

Ostașii l'au luat drept nebun și l'au dat afara. Ori-cărui îi spunea, nu-l credea, mai ales că ingerul-împărat eșise să se plimbe cu toată curtea, cine era să-l creadă pe el!

Împăratul nu știa pe ce lume să se creadă!

Era vai de dansul, — din împărat ajunsese de n'avea ce mânca; trăia din mila altora.

Din vorbă în vorbă sud slugile împăratului, că un nebun strigă în gura mare că el e împărat!

Și-i spune ingerului.

— Împărate iaca ce-i și cum! Un nebun strigă în gura mare că el e împărat. Credem că ar trebui pedepsit pentru îndrazneala lui.

— Aduceți-mi-l fu răspunsul ingerului.

I l'au adus. Atunci ingerul îi zise:

— Acum crezi în minciunile bisericii? Bogații au putut săraci? Vezi numai minunile vă pot da înțeles, — celor ce voi nu vă osteniți a le înțelege. Pildă să-ți slujească și ție și altora ca ție, zise ingerul; și eși, lăsându-l pe adevăratul împărat în loc!

Adoua zi împăratul zise Vladicăi:

— Cum is vorbele ce le citeai când te-am oprit?

Vladicăi îi era teamă să le mai repete, temându-se de mânia împăratului.

În cele din urmă îi spuse: „Bogații au săracit și au fărâmanțit iar cei ce-l caută pe dansul, nu se vor lipsi de tot binele!”

— Să nu le mai citești, că de acum să le cauți, fu răspunsul împăratului, ce puse în mirare pe toți.

Dintre toți însă singur împăratul, înțelegea acum pe deplin înțelesul lor.

Spusă de tatăl meu.

Jorăști-Covurlui.

Petru Gh. Savin.

Intâmplarea Domnului

(2 Februarie)

În ziua aceasta, creștinii scribim **Intâmplarea Domnului** Isus Christos, după cum spune în Sfânta Evanghelie a zilei: „În vremea aceea săt-au Părinții pe Isus Pruncul în Ierusalim, ca să-l pună înaintea Domnului și ca să dea jertfă, după cecece s'a ris în legea Domnului, o părche de taturale sau doi pai de porumb”.

Preoții noștri au arătat în proclama lor însemnătatea creștină a acestei sărbători. Noi ne mărginim, în această foaie națională, să arătăm învățătura națională, ce putem trage din această întâmplare în viața Domnului Christos.

Când „s'au împlinit vremea și răutatea omenească copleșise sufletele, Dumnezeu trimise pe Fiul său, după cum făcându-se prin prooroci, ca luând trup și trăind între noi, prin viața și învățăturile lui, dar mai ales prin suferințele, moartea și învierea lui să ne mântuiască din ghirlele diavolului.

Cu toate că era Fiul lui Dumnezeu, stăpânitor al cerului și al pământului, în trupul de om, el a intrat din neamul evreesc, singurul popor pe atunci, care se închina la Dumnezeu cel adevărat. Mântuitorul nostru nu s'a ruginat să respecte toate obiceiurile religioase naționale ale Evreilor. Aceasta a făcut-o pentru că trupește se ținea de acest popor.

Mare și adâncă învățătura națională cuprinde pentru noi această faptă a Domnului Christos. Dacă Mântuitorul, Fiul lui Dumnezeu, a aflat de bine, ca să respecte obiceiurile poporului evreesc, în mijlocul căruia s'a intrat, eu a-tăi mai vărtos suntem datori noi Românii să respectăm obiceiurile naționale-religioase ale neamului nostru. Căci nu numai

limba românească, nu numai poezia, povestile și ~~proverbele~~ noastre sunt produsul sufletului nostru românesc, ci și toate obiceiurile, după cari ne regulăm viața.

În zadar voi auzi pe cineva vorbind curat româneste, dacă el plugar fiind își va fi lăpădat partul, nu mai poate fi socotit Român pe de-a-ntregul, căci îi lipsește ceva românesc, baiba.

În zadar imi spune, că e de lege românească, când vom vedea că nu ține poruncile bisericii românești, ba a primit în viața lui religioasă obiceiuri străine, nu-l mai socotesc Român pe de-a-ntregul.

În zadar imi spune, că vorbește româneste, căci auzindu-l întrebându-l în graiul lui cuvinte străine, ungurești sau imprimantate dela alt neam pripăsit printre noi, nu-l mai socotesc Român pe de-a-ntregul.

Și în zadar va trăgnați el sărbătorile noastre prin nelucrare, căci dacă nu va ținea și strămoșurile obiceiuri împreunate cu aceste sărbători, nu e Român pe deplin.

Căci, o rușine dovedind lipsa de respect față de obiceiurile noastre naționale. Și nu e numai rușine, el chiar păcat, căci lucrând astfel nu respectăm pilda frumoesă, pe care ne-a dat-o nouși Mântuitorul nostru în timpul, cât a petrecut cu trupul pe pământ.

Iată pentru ce sărbătoarea aceasta cuprinde și o adâncă învățătura națională pentru noi.

SF. TRIFON

În ajunul Intâmplării Domnului se prăznuiește pomenirea Sfântului Trifon. Despre acest sfânt, frații noștri din Bucovina povestesc legenda următoare:

ei singuri legea despe cum le vine lor mai bine și nu puteau cădea dreptul altuia. Și jarii clesau, închinându-se către bătrâni: „Cinste fie părinților noștri, care s'au luptat vitejește și ne-au lăsat de moștenire patrie și libertate”.

XV.

Cel ce nu cunoaște nevoia legii nu cunoaște ce e libertatea, căci nu poate fi libertate fără lege, și acel ce nu se ține de dădul legii se leapădă de libertate.

XVI.

Libertatea e îndoită: cea din lăuntru și cea din afară... ele sunt surori și una fără alta nu poate trăi. Libertatea din afară este neamul nostru în care naștem și de la care avem dreptul de om de sub biruirea ei cărei alte țării și împărății. Libertatea din lăuntru este legea, icana dreptății dumnezeiești, făcând prin învoirea tuturor și la care toți de o potrivă suntem supuși. Acolo unde nu e lege, nu e nici libertate, și acolo unde legea e numai pentru unii și ceilalți sunt ocrotiți de sub ascultarea ei. Libertatea a perit... Căci atunci asuprirea, nevedea, necazurile și sărăcia isvorăse în lume; atunci lumea se învarte în săraci și bogați, în stăpâni

Când a împlinit pruncul Isus patruzeci de zile, Maica Domnului l-a luat să-l ducă la biserica din Ierusalim, ca să-l citească rugăciunile. Jidovii au aflat despre aceasta și au hoțărât, ca să le ajună calca și lăudă pruncul să-l omoreze. Ei s'au adunat în număr mare și pornind în frunte cu Trifon, unul din direcătorii cei mari ai lor, au plecat încă din ajun înaintea Maicii Domnului și a pruncului Isus.

Văzând ingerul Domnului gându-lea rău al Jidovilor, de te lui Trifon un gând de nebanie, anume să uite de Maica Domnului și de pruncul ei și să se apuce să facă fața de nebun, cari să abată gândul ei al celorlalți Jidovi dela planul lor.

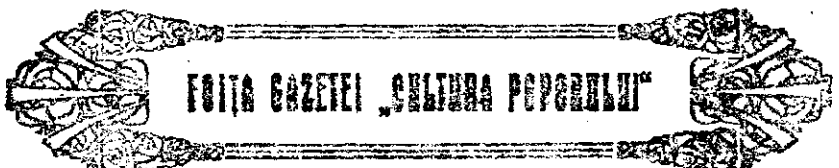
Și într'adevăr, că Trifon cum a fost cuprins de acest gând, a uitat ca pășăntul de Isus și a început a alerga încoace și încolo prin oraș și a face fel și fel de nebunii și comedii, de cari numai un nebun e în stare să facă. Săria la ceilalți și-i lovia, îi scutura de barbă, îi frânghia la pământ strâmbându-se în fel și chip.

Când văzură Jidovii, ce l'au apucat pe Trifon, s'au spăimântat și au fugit care încotro, că să scape de nebunul uitând astfel de gândul lor cel rău de-a prinde pe Isus.

Astfel se scâpat Maica Domnului și Fiul ei de Jidovii, cari îi urmăreau, și a doua zi au ajuns amândoi nevătămați și ne-turburați la biserică, unde îi aștepta Sf. Simeon.

Iar Trifon, trecându-l nebunul dată de inger, s'a făcut sfânt, pimenirea lui scribându-se cu o zi înainte de Intâmplarea Domnului.

V. I.

Cântarea României

(Urmare)

XIII.

În vremea veche... cerul era împedat... soarele strălucea ca un ilăcăn fânăr... Câmpiile frumoase, imprejurate de munti verzi, se întindeau mai mult decât poate privi ochiul... pături tinere umbrău dealurile... Turmele s'auzeau mugind de departe... și armăsarii nechezau jucându-se prin rariștii... Pe o pajiste verde Libertatea, copiii bălăioară cu cașite lungi și aurite, se juca cu un arc distins. Ferice de oamenii din câmpie, ferice de cei dela munte!... Era vremea atunci când tot omul trăie fără stăpân și umbra mândru fără să-și plece capul la alt om, când umbra văilor, pământul ca și aerul cerului era davalma pentru toți. Viața atunci se petrecea în cea mai deplină fericie și când ajungeau pe om nevoile bătrânețelor și moartea, el se docea, zicând: „Mi-am trait zilele!” și era sigur că viața lui se va prelungi și după moarte și că pe cea-alaltă lume va întâmpla...

iată că aerul se turbură... cerul cel limpede se înbracă cu nori întunecoși... un nor de praf învalne câmpia și ascunde muntii... se aud vaete... dobitoacele fug speriate ca de goma strocitiei, sau ca în nopțile vijliose când lupii eșă din pădurii... cași necheză jale... Mulțime de glasuri se aud strigând și vădese, când primejdie când nădejde, labândă, când perdere, turbare, desmădăjbură... Norul se imprastie puțin... Doamne! Se vede amestecul unei bătrâni... Cei ce au năvălit sunt înbrăcați cu fer... săceata alinată pe pavază, și palosul cu două ascuțite taie în carne vie... Le stau împotrivă... se luptă cu furi... se pleacă săbiei lor... inimile slăbesc... fug... Perit'a Dacia! Stați cu inimă... arcu se întinde din nou... luptătorii se amestecă și se ischese... pepturile goale cu pavăzile... capetele descoperite cu coifurile... De parte în câmpie se văd aroari adrobite, fâșii de steaguri, apoi un coștior mare, mare se rîdă și o vară grozavă de foc înflă-

crează carul... Invinși și invingători cad în gemuții și la lumina făcării își dau dreptă și se iau în brațe! Și cu inimă, Dacia mea! Tu fușei altarul rădărei a crivățului cu pustia, a mălăieșii cu mizăta, a libertății cu puterea... Din această rudire, preclătită cu sânge și lămurită prin foc, se născu un popor nou.

Ast-fel povestesc bătrânii.

XIV.

Orașele se întemeiază și se înfrumusețază din nou... oamenii creșă în îndestulare și se înmulțesc ca nisipul mării, pământul se scoperă cu holde aurite... Libertatea domnește cu mai înainte, dar nu avea Libertate, pruncul, floare plăpândă a pustietății, ei Libertatea cea barbată și luminoasă, răsad puternic, și cu rădăcină teapănă și adânc înfiată în pământ... Săbia acum nefolositoare a răboinicului stă spânzurată în coliba sa... femeile zămbesc dulcea la copiii lor... chipul săracit al bătrânilor se înfide de bucurie... Pacea aduce legea care cheazăste iar în asuprirea... legea redă al libertății... legea care apără pe cel slab de nedreptate și nu areșă pe sărmanul în folosul bogatului... Si meni fericiți, deși se aflau bogați și mai săraci... căci neleguirea nu era cunoscută, și cel bogat și cei mai tari un făceau

XVII.

Tot lucru însă sămănă să prin care din nou se naște, și din trupine bătrâni și pătrăda a capacului înodătesc vălăjari tinere și tepene: așa și din volu se naște libertatea, din neordădială ese rânduiată... Jurul și dăce mântuitor, precum surina Hristea.

Drepturi și Datorii

UN SFAT

În curând alegători din noue și vechile ținuturi ale țării, vor avea să trimită în Sfatul Țării pe aleșii lor.

A vota este o știință, și încă una din cele mai grele. Vorbim bineînțeles de votul cetățeanului cu dragoste de țară, cari știu că în puterea lui stă ridicarea sau căderea neamului. Ei bine, nu e desulf să fii cărturar pentru a ști pe cine să alegi, sau mai bine zis, cum să-ți îndeplinești datoria de-a vota. Căci votul este azi prin legile țării o datorie.

Fie-ne îngăduit nouă să dăm câteva sfaturi mai ales țărăniilor, atât de cupăniți la vorbă și la faptă.

Dragostea de țară se arată tot atât de mult în timp de pace cât și în timp de războiu.

Țăranul-soldat își urmează comandanții dați de lege. Țăranul alegător trebuie el însăși să-și aleagă căpeteniile celor vor conduce în lupta grea pentru ridicarea patriei. Și, după cum în timp de războiu, acele căpetenii sunt mai bune,

cari au o mai mare obișnuință în lupte, tot astfel și în timp de pace conducătorii trebuie să fie aleși dintre acei cari și în trecut au făcut bine țării lor.

Nu trebuie să se uite țărănul alegător la vorbe. El, care vorbește puțin, știe că acei ce vorbesc mult nu mai au timpul să înfăptuiască nimic. *La fapte, la faptele din trecut mai ales*, trebuie să se gândească alegătorul când unii și alții îi cer votul.

În satul vostru, alegători țărani, vor veni mulți să vă spuie că vă iubesc și să vă ceară votul. Voi întrebați dar ce-au făcut până azi pentru țărăniime și pentru țară; iar după ce veți vedea că în adevăr propăvăduiesc cuvântul cel bun, dacă ei și tovarășii lor au lucrat bine și frumos în trecut, urmații cu încredere ca pe niște buni Conducători.

Alegeți grăul de neghină. Nu dați voturile voastre decât celor cari le merită și mai ales celor cari pot scoate țara întreaga din greutățile în care se găsește azi. *Bucium.*

pânul. Tot asemenea se pedepsește birtașul, hangiul, cărciumarul, cărașul, căruțașul, luntrașul sau vreunul din oamenii lor care va fi furat sau va fi cercat să fure lucruri incredințate lor, precum și călătorii cari vor fi furat sau vor fi cercat să fure lucruri din birtul, hanul, cărciuma sau hotelul unde au fost primiți.

Cu aceeași pedeapsă se pedepsește furtul săvârșit într-o casă locuită și în timpul nopții; sau de către două sau mai multe persoane.

Se va pedepsi cu închisoarea dela trei până la cinci ani, și cu interdicție, furtul săvârșit în biserică sau într-o școală ovrască, sau într-o geamie turcească; furtul săvârșit prin sărire peste un zid sau un gard într-o ogradă, sau prin sărire peste o fereastră într-o casă locuită. De aici se înțelege că cine sare gardul în livada altuia și-i fură un măr, poate fi condamnat la închisoare chiar pe timp de cinci ani.

Tot așa de aspru se pedepsește acel care, pentru a fura, întrebunțează chei mincinoase, ori taie legăturile, ori rupe pecețile, precum și acela care fură lucruri dela un nebun sau smintit, sau dela un copil mai mic de 12 ani, precum și acela care fură în timpul unui foc sau a unei revărsări de apă.

Aceste furturi se judecă, unele de judecătorul de ocol și unele de tribunal. Iar dacă cel care fură, bato sau schingiunește pe păgubaș, sau îl amenință cu moartea, atunci săvârșite o tâlhărie, este trimis înaintea Curții cu jurați pentru a fi pedepsit cu reclusiunea, adică cu închisoarea într-o casă de muncă pe timp dela cinci până la zece ani.

Mari sunt pedepsele, pentru furt, și dacă judecătorii sunt blânzi și le micșorează, și uneori condamnați pe vinovați la amendă în loc de închisoare, asta însemnează că li-i milă de copiii cari ar plânge acasă de foame, când părinții lor ar mucegai în temniță. Asta însă nu trebuie să fie un îndemn pentru nimeni ca să fure, pentru că nu se ține în seamă asprimea pedepsei, ci fapta pentru care a fost pedepsit cineva.

(După Gorovei)

DESPRE HOTARE

În fiecare sat se întâmplă certuri între oameni, din pricina hotarului dintre ogoare. Din pricina asta se iscă procese și uneori chiar se primejduesc vieți de oameni.

După lege, fiecare om are drept să-și împrejmuiească proprietatea lui. Am drept să fac gard în jurul casei mele, și dacă-mi dă mâna, pot să-mi îngădesc un ogor oricât de mare ar fi. Dar am și datoria ca nu cumva să ating drepturile vecinului, adică să prind cu gardul meu și vre-o bucată din proprietatea lui.

Se întâmplă însă ca uneori cineva să nu-și poată face un gard între el și vecinul lui. De pildă, între casa mea și a vecinului este o depărtare numai de câțiva metri și hotarul este drept la mijloc, și pe acolo este și intrarea în amândouă ogrăzile, în care nu se poate intra pe aiurea, și dacă se face un gard la mijloc, vecinul nu ar mai putea să intre cu căruța pe locul rămas în partea lui. În așa im-

prejurare, legea mă îndatorțește să-i dau vecinului trecere pe locul meu, ca să se poată folosi și el de proprietatea lui, și dacă m'as împotrivi, mă poate chema în judecată ca să fiu îndatorat a nu face gardul, și a-i lăsa trecere.

Între ogoare hotarul este, de obicei, un hat. Uneori la capetele haturilor sunt pietre de hotar, sau copaci. Cine strică hatul sau taie copaci, ori scoate pietrele de hotar, face o faptă rea, și legea-l pedepsește chiar cu închisoare.

Prin sate, hotarul dintre proprietăți este de obicei gardul, și uneori câte un șanț. Adeseori se iscă ceartă între vecini în privința îngrădirilor dintre

proprietăți, pentru că cel ce a făcut gardul cere celuilalt să mai ție cheltuielile întreținerii lui, și acela nu vrea. Ca să știm dacă amândoi vecini sunt datori să facă reparații la garduri, trebuie să vedem dacă gardul este comun, adică dacă amândoi vecinii sunt proprietari ai gardului.

După lege, orice gard care desparte două proprietăți, se socotește comun; dar, dacă sunt alăturate două locuri, unul al lui Vasile și altul al lui Gheorghe, și locul lui Vasile este îngrădit jur împrejur, iar al lui Gheorghe nu, atunci gardul nu este comun, și Gheorghe nu poate fi îndatorat a pune și el cheltuielile la întreținerea lui.

Cum se fac legile

Unii dintre oameni, și drept vorbind toți sătenii, cred că legile sunt făcute de guvern, adică de stăpânire. Ei cred că orice ministru are drept să facă orice lege i-ar veni în minte, să puie biruri, să împartă pământuri, și câte altele.

Asta nu-i adevărat. Miniștrii n'au nici o putere ca să facă legi; ei sunt niște funcționari, ca oricare alt slujbaș al Statului. Sunt numiți cu decret regal, primesc leafă, și Regele poate oricând să-i înlocuiască. Dar miniștrii sunt slujbașii cei mai mari din țară. După cum primarul este mai mare decât notarul, administratorul de plasă mai mare decât primarul, și prefectul mai mare decât administratorul de plasă, tot asemenea și ministrul este mai mare decât toți aceștia; și după cum un prefect nu poate să numească și să scoată din slujbă, fără învoirea ministrului, pe un funcționar mai mic decât dânsul, tot asemenea nici ministrul nu poate numi și îndepărta pe un prefect fără de învoirea Regelui.

Fiecare ministru are amestec numai între slujbașii lui. Așa, ministrul de finanțe nu se poate amesteca în treburile celui de războiu; și fiecare ministru, când vrea să facă vre-o schimbare, trebuie să se sfătuiască și cu ceilalți, ca nu cumva prin schimbarea lui să stingherească treburile țării.

Fiecare ministru își conduce treburile din ministerul lui, și pregătește legile cari crede el că s'ar potrivi cu nevoile țării. Asta, însă, nu însemnează că el face legile, pentru că o lege are ființă numai când a fost votată de Camera și de Senat și aprobată de Rege.

Prin urmare, Camera și Senatul fac legile, și fiindcă deputații și senatorii sunt aleși de popor; și se presupune că fiecare alege pe cine vrea el, fără să fie asuprit de nimeni, apoi asta însemnează că legile sunt făcute de popor. Asta vine ca și cum un gospodar ar avea încredere în argatul său și l-ar trimite în târg ca

să-i cumpere ceva: de va fi om cinstit, argatul va urma întocmai poruncile stăpânului, iar de nu va fi cinstit, argatul se va înțelege cu negustorul și vor fura amândoi pe stăpân.

Dacă poporul știe pe cine trebuie să aleagă deputat, adică pe un om cinstit, cu dragoste de binele altuia, care nu se va lăsa ademenit nici de slavă, nici de vorbe și nici de bani; și dacă poporul se arată vrednic de dreptul ce-l are de a alege deputați, și alege pe cine crede el că trebuie să fie ales, și nu ascultă de poruncile nimănui, pentru că nimeni n'are drept să-i poruncească cum să voteze, atunci și deputații pe cari-i va alege poporul s'ar chema că-s în locul poporului, și ar vota legi bune, pricinice pentru popor.

Pentru aceea, când vine vremea să se facă o alegere sătenii să nu se ase ademeniți de vorbele unora și ale altora, cari li făgăduiesc câte în cer și pe pământ, numai să-l voteze pe dânsul.

Sătenii să se sfătuiască și să călăziască pe cine să trimită în Cameră, ca să le apere interesele.

Să se ferească de oameni străini, despre cari nu au încredințare că-s cinștiți și cu tragere de inimă pentru popor. Străin poate să flă, nu numai un om din alt județ, ci chiar un om din satul tău, care se gândește numai la dânsul, își caută numai de interesele lui, și nici nu vrea să știe de durerile și de nevoile altora.

Mulți au înșelat pe săteni, și au fost aleși deputați. Și cum au ajuns în București, și-au uitat făgăduințele, au uitat pe cei cari l-au ridicat unde nu meritau, și ori s'au arătat pe față împotriva legilor făcute pentru folosul poporului, ori le-au vorbit de rău pe din dos, și au căutat numai să-și facă interesele lor și ale neamurilor lor.

Deputații de aceștia să nu aleagă țărăni.

DESPRE FURT

Cine bagă bine de seamă cele ce se spun la slujba bisericească, și cine mai știe și câte o rugăciune, cunoaște porunca Dumnezeuască: să nu furi.

Furtul este un păcat și este și o faptă rea, pe care legile o pedepsește.

Dacă fiecare om ar putea să fure de unde i-ar veni la îndemână, am ajunge să nu mai fim siguri de nimic la casa noastră; și dacă nu am avea siguranța că ocapo-i ai nostru, nu ni-l va lua nimeni pe nedrept, am ajunge să trăim ca niște sălbatici. De aceea legea a întărit învățătura creștinească: să nu furi, și a hotărât pedeapsa aceluia cari ar călca această învățătură.

Se cheamă furt oridecâteori cineva ia pe nedrept și pe ascuns lucrul altuia; și pe nedrept se zice că-l ia atunci când legea nu-l îndreptățește la aceasta.

De pildă, dacă am găsit pe drum un lucru al cuiva, aș putea să zic că-i al meu, dar dacă vine păgubașul și mi-l cere și eu nu vreau să-i dau, are drept să se tângue la judecată și pând va veni jandarmul să ia acel lucru dela mine și să-l dea înapoi păgubașului, atunci nu se cheamă că mi l-a luat pe nedrept. Pe când, dacă vine cineva pe furiș în casa mea, și-mi ia un lucru, fără ca eu să prind de veste, asta se cheamă că-i furt.

Vra să zică oridecâteori iai lucrul altuia, fără nici un drept, și pe furiș, ai săvârșit un furt. Nu se caută dacă lucru acela este de preț sau nu, dacă este trebuit sau nu; se caută numai să fie al altuia, și să i-l iei pe furiș.

Este furt când intri în livada altuia și-i iei un măr, ba încă-i furt mare acesta, și pedeapsa-i mare; furt este când rupi un popșoi pentru copt din lanul

altuia și acesta iar este fapt mare și pedepsit aspru. Și pând te gândești că fapte de aceste săvârșesc oamenii noștri așa de des!

Dar nu numai furtul se pedepsește, ci și încercarea de furt. Cine încearcă să fure un lucru, are tot aceeași pedeapsă ca și cum l-ar fi furat. Este destul să dovedești pe cineva că a încercat să afure un lucru, și măcar că n'a izbutit în încercarea lui, el pedeapsa tot își va primi-o.

Furtul precum și cercarea de furt se pedepsește cu închisoarea dela 15 zile până la doi ani, și judecătorii, pe lângă închisoare, mai pot pune pe vinovat să plătească și o amendă până la 500 de lei.

Alte furturi se pedepsește mai greu. Așa poate fi condamnat la închisoare dela trei luni până la doi ani, acela care va fi furat sau va fi încercat să fure de pe câmpuri, cai și alte vite mari ori mici, sau unele de agricultură, precum pluguri, grape și altele, ori oile și miei din țarcuri, ori peștele din îngrăditură, stupii de albine, ori pânzăturile întinse pentru uscat sau pentru albire; ori lemne din pădure, din magazii, ori dela fereastră, ori lemne cari plutesc pe ape, sau sunt lăsate pe câmpuri, prin livezi ori grădine, ori acela care va fi furat sau va fi încercat să fure pâne, bucate, fructe sau alte produse secerate, cosite sau nu.

După cum vedem, cel ce fură un popșoiu pentru copt, poate fi condamnat la închisoare pe timp de doi ani.

Tot cu această pedeapsă poate fi condamnat servitorul cu sămbrie care fură sau încearcă să fure din casa stăpânului, sau din casa unde va fi mers cu el, precum și lucrătorul, calfa sau ucenicul care fură dela stăpân, ori de acolo unde lucrează stă-

Știință și Istorie

Invențiile

Zilnic auziți că omul a mai găsit ceva nou, a inventat ceva care te pune pe gânduri.

Acum câteva veacuri lumea trăia mai singuratică, fiecare în colțul lui, rar făcea câte o călătorie mai depărtată; bucuriile și plăcerile erau veșnic aceleasi, viața era fără schimbare. Fiul moștenea meseria tatălui, fetele se măritau la anume vârstă și totul mergea liniștit, fără zbucium. Răsboaiele doar ce mai turburau liniștea.

Viața de azi e încă mai sbrucimată, lumea trăiește mai iute, umblă cu ușurință la mari depărtări, ba trece și oceanul, căci viața s'a scumpit, oamenii s'au înmulțit. Orașele sunt par'că furnicare, noaptea e prefăcută în zi, stratele sunt mereu pline ca la bălci și pe ele a-leargă nenunțate trăsuri, tramvae și automobile. Ba acum, pe sus sboură și oameni ca păsările, cu iuțeli de speriat. Cesele nu mai sunt liniștite ca pe vremuri, auzi, sbârșituri de telefoane cu ajutorul cărora vorbești la sute de kilometri, auzi răsunetul grafoanelor cu glasuri de oameni, cu sunete de muzici. Cafenele sunt pline de oameni ce fac tot soiul de afaceri, birturile, la anumite ore, pline și ele. E o altă viață, și bună și rea, dar așa cum e, viața aceasta de azi se datorește științei. Știința a inventat mii de lucruri de care se servesc azi oamenii, știința face să avem și chibrituri și electricitate și drumuri de fier și aeroplane.

Sunt multe lucruri de prisos, sunt altele ce slujesc doar pentru petrecere, dar multe invenții ale științei aduc mari foloase oamenilor.

În primul rând sunt fabricile

că nenunțate mașini mănate de electricitate. Azi nu mai pare curios să vezi roate și mașini cât toate zilele, care se pun în mișcare numai cât și atins pe un năsturaș. Până acum mai puțin de un veac încă nu se pomenea de așa ceva. A trebuit să muncească mulți învățați până să se ajungă la un asemenea rezultat. Un englez, care în tinerețea lui fusese legător de cărți, a găsit că electricitatea poate fi întrebuințată ușor la mișcarea unei mașini cât de grele. El nu s'a îmbogățit cu descoperirea lui, dar s'au îmbogățit alții, mai meșteri în ale negustoriei.

Tot de un veac e și invenția drumurilor de fier și a vapoarelor. Până atunci oamenii nu se gândise că puterea aburilor ar putea fi întrebuințată să tragă pe șine, seci de vagoane grele ca cele de azi sau să miște cu mare iuteală, pe apă, corăbii mai mari decât casele și care să poarte mii de călători.

Electricitatea tinde însă să bată pretutindeni puterea aburilor și acum se așteaptă învățații să facă treburile, care numai cu electricitate să se miște. Ba chiar sunt asemenea trenuri, dar ele vor fi din ce în ce mai multe.

rău-făcătoare sau supra-naturală care ar fi otrăvit iavoarele.

Acesta este modul cel mai cunoscut de contagiune. Un rău murdărit în tot timpul de murdăriile unui oraș, duce în apele lui putreziciunile cele mai variate și microbi virulenți ai diferitelor boale.

În apele de put trăiesc și să dezvoltă un mare număr de microbi producători de boale. Numai în apa de izvor, luată chiar din punctul de unde isvorește, nu s'a află microbi. Nu este de ajuns ca o apă să fie limpede pentru ca să credem că n'are microbi; în apa cea mai limpede s'a găsit până la 60.000 într'un centimetru cub (un gram). Îndată ce apa a plecat dela punctul de unde isvorește, ea s'a încarcat de microbi, pe cari îi ia din aer și de pe suprafața pământului. Apa Peleşului, care la izvor este curată de tot, după câteva sute de metri ajunge să aibă o mie de microbi la un centimetru cub. Când însă apa trece printr'un oraș, ea s'a infectează în mod înspăimântător. Dâmbovița la esirea ei din București numără cam 50.000 de microbi într'un centimetru cub, ceace s'ar veni cam 10 milioane într'un pahar de apă! Tot așa trebuie să s'a întâmple și cu apă. Soseșului la esirea lui din Cluj.

Din fericire nu toți microbii acestia sunt producători de boale. Putine boale s'a iau din apă, dar toate acestea boale sunt grozave. Astăzi toată lumea știe că febra tifoidă (lingoarea) în cele mai multe cazuri s'a ia din apă. Tot așa și dienteria (urdiarea cu sânge) și holera. Pentru aceasta este bine ca apă de beut să fie sterilizată, adică scutită de microbi, prin fierbere sau trecută printr'un filtru.

Unde s'a mai află microbi? Praful din aer deține microbi pe toate lucrurile, pe toate obiectele, în toate locurile și în toate colțurile, pe pereți, pe scândurile și printre scândurile podelei, pe mobile, perdele, covoare, haine, alimente (pâine, lapte, carne, etc.), farfurii, pahare, etc., și mai ales pe bani

de hârtie sau de metal). Bani trec prin atâtea mâni murdare, prin atâtea mâni de bolnavi, încât nu este de mirare dacă ei sunt îmbăsați de microbi, de mulțorii din cei patogeni (producători din boale). Ce urât obiceiu au copiii de se joacă cu banii în gură! Biletele de bancă, banii de hârtie, sunt adevărate grădini de microbi. Ce rău fac joc, mai ales cele învechite, soiașe, sunt cadri de microbi. Ce rău fac toți aceia, cari pentru a număra biletele de bancă sau cărțile de joc murdare, iau udă mereu degetele în gură, pe care s'o umplu cu microbi!

Pe filele (foile) cărților de citit învechite, prăfuite, pe icoane, în altsună s'a găsit microbii oficei și ai diferitelor. Pe înghetată care s'a vînde vara pe stradă și în praful de pe strazuri s'au găsit microbi producători de boale.

Pe corpul nostru și în corpul mai ales în cavitațile lui: nas, gură, mată, etc., se află microbi foarte mulți, chiar și în stare de sănătate.

Pe piele se depun o sumedenie de microbi, cu atât mai mult cu cât spălăturile se fac mai rar: 100 până la 200 pe un centimetru patrat la o mână curată, 20 până la 25 de mii la una murdărit. Sub unghii se găsesc mulți microbi, ceace face că dacă ne scărțim în vreo parte a corpului prin scărținare, de pildă la coafă, s'a introducăm microbi patogeni și s'a căpătăm hubeaie (furuncul) și chiar serpengea (antrax), și altele. Urât obiceiu au mai ales femelele din clasa zisă cultă de a purta unghii mari, cari oricât de curate s'ar întretine totuși au o mare câtime de microbi.

Gura omului este un mediu mfaunat de cultură pentru microbi, pentru că ei găsesc acolo căldură, umezeală și întuneric. Aerul, apa și diferite alimente aduc în gură o mulțime de microbi. Nu-ide mirare dacă în gură și în salivă (bale), ori cât de sănătoși ar fi omul, găsim mii de microbi, de diferite specii (aproape o sută).

(Urmasa în pag. 5 coloana 5-a)

IGIENA ȘI MEDICINA POPULARA

Microbii

de Dr. V. Bianu

Aerul este plin de microbi, al căror număr variază după mai multe împrejurări, după cum aerul este liber sau închis în camere, după mulțimea locuitorilor din casă, după altitudine, după starea de umezeală și de umezeală, după starea de liniște sau de mișcare a aerului. Cu cât ne suim mai sus pe un deal sau un munte, cu atât aerul este mai curat, iar la o înălțime de 2000 de metri nu mai sunt microbi de loc. Din contră, în aerul localităților populate, în aerul camerilor vechi și neaerisite, s'a află microbi în cantitate mare, mii și sute de mii la un centimetru cub. Norocul mare este că o mare parte din microbi pier la lumina soarelui și la uscăciune, iar din cei rămași numai puțini sunt producători de boale.

Din aer putem lua multe boale: pneumonia (aprinderea de plămâni), influenza (gripa), difteria, tusa convulsivă sau măsărească, pojarul, scarlatina, variola, holera, dizenteria (urdiarea cu sânge), febra tifoidă

(lingoarea), tuberculoza ofica), etc.

Dintre toate acestea cea mai cumplită este ofica. Un oficos scupă pe zi mai multe milioane de microbi virulenți. Scupa oficosilor dacă s'a umedă, s'a prăfuește, s'a ridică, în aer, de unde este introdus în plămâni prin răsuflarea. Un singur microb ajuns în plămâni, dacă îi place locul (terenul) începe a s'a înmulți și a reproduce milioane și milioane de microbi virulenți, cari aruncăți e usenipatul s'a reintore în aer, de unde fac nouă victime. Până la găsirea unui ser bun sau a unei antitoxine tuberculoase este bine ca să s'a ia măsuri cât s'a poate de aspre contra scupatului. În America s'au luat măsuri în mai toate orașele ca nimeni să nu mai scupe pe strade și fiecare locuitor este obligat să poarte o scupătoare de buzunar, iar scupa să fie distrusă prin ardere. Poaia și zăpada curată aerul de microbi căcându-l la pământ împreună cu praful.

Din cea mai înaltă anticăitate s'a admis transmiterea boalelor prin apele de beut. În evul mijlociu, în timp de molidă epidemie) lumea avea o putere

lor. În felul acesta s'a întărit mai ales începând dela Carol Robert iobăria peste Români, cari au fost țărani liberi, dar în Transilvania au fost subjugati după dreptul feudal, care numai „drept” nu era, ci pentru ei asuprire mare.

Tot după obiceiul feudal puteau să fie și principii sau domnitori mai mici, cari recunosc-teau pe un rege drept mai marele lor și erau obligați să-l ajute în vreme de războiu și, uneori, să-i dea și tribut.

Un tribut de acesta a cerut Carol Robert dela Basarab-Vodă, dar acesta n'a vrut să se cunoscă supus și atunci regele Ungariei a permis „cu toată puterea Țării Ungurești”, după cum spune el însuși într'un document, contra lui Basarab-Vodă, ca să-l alunge de pe tron și să pună în locul lui pe unul din Ungaria. Românii l-au bătut însă rău pe regele Ungariei, după cum ne povestesc două cronici ungurești scrise tocmai pe vremea aceea. Dăm, spre știința cititorilor noștri, o parte din ceace spun cronicele ungurești despre jalnica înfrângere a lui Carol Robert.

„În anul acesta 1330, regele Carol Robert adună o armată numeroasă și îndemnat de Toma, voevodul Transilvaniei, trecu în luna lui Septembrie, peste Severin în țara lui Basarab, voevodul Românilor: regele voia adică să izgonească din țară pe Basarab.

„După ce se întâmplară acestea, Basarab trimise pe niște oameni foarte cinstiți ca soli la regele Carol Robert, cari i-au zis: de oarece tu ai avut cheltueli cu strângerea armatei, îți vom plăti cheltuelile acestea. Dar să vă întoarceți înapoi în țara voastră și să îngrijiți de persoanele și de viața voastră, fiindcă, dacă veți înainta mai departe, în nici un caz nu veți scăpa de primejdie.

„Auzind cuvintele acestea, regele se sumeți și zise către soli lui Basarab: spuneți lui Basarab, că el este păstorul oilor mele și-l vom scoate de barbă din ascunzătorii sale.”

„Un baron credincios s'a sfătuit pe rege să asculte de Basarab, dar nevoind să asculte sfaturile înțelepte, plecă înainte să se bată cu voevodul Românilor. Dar curând după aceea începu-

ra să sufere lipsă atât regele, cât și ostășii și cari armatei, fiindcă se aflau în țară cu totul necunoscută, între munți și păduri, unde nu puteau să găsească de ale mâncării. Din această cauză regele făcu pace cu Basarab.

„Pe când acum regele se întorcea către casă fără grije, ajunsese deodată cu armata sa la un drum, care era închis de jar împrejur cu dealuri înalte și răpsoase, iar în partea dinainte drumul era închis cu o mulțime de trunchi de copaci pe care îi tăseseră Români. Deodată o mulțime nenunțată de Români alergă din toate părțile pe vărfurile dealurilor și de aici începu a arunca cu lănci și cu săgeți asupra ostirii regelui, care se afla în fundul cel adânc al drumului și care de altminteri nici drum nu se putea numi, căci era ca o corabie strănută, unde, înghesuiti cu toții, cădeau din toate părțile luptătorii cel mai bravi. Astfel erau prinși cu toții ca pestii într'o plasă. Aci cădeau, fără alegere, tinerii și bătrânii, principii și slugile și cei înalți ai statului.

„Această nenorocire grozavă

DIN ISTORIA NEAMULUI ROMANESCU

Basarab-Vodă

de Victor Lazăr.

Cel dintâi Domnitor al Munteniei, despre care găsim amănunțte mai multe atât din documente cât și în creștii, este Basarab-Vodă, urmașul lui Tugomir.

Regii Ungarilor pretindeau, că toți voevodii români, nu numai cei din Transilvania, Banat, Crișana și Maramurăș, ci și cei din România dela răsăritul și partea de miazăzi a Carpatilor să fie supuși lor, plătinându-le un tribut. Cererea aceasta o făceau și din lăcomie, dar și pentru că în voevodatele acestea erau și Români coborâți sau „decealecați” din Transilvania. Se înțelege că Românii din Muntenia nu aveau poftă să mai fie supuși străinilor și am văzut, cum încă înainte de unirea voevodatelor din Oltenia și ținutul Arpașului ei au avut cu

regele Ladislau al Ungariei lupte grele, în care a căzut mort chiar voevodul Litivoiu.

În timpul, când Domnitor al Munteniei era Basarab-Vodă, în Ungaria stăpâna Carol Robert. Acesta era francez de neam și ajunsese, după lupte multe, să fie ales rege al Ungariei. Ca și înaintașii lui, și Carol Robert era lacom de stăpânire cât mai mare și voia să introducă în Ungaria și până unde îi va ajunge puterea obiceiurile feudale din Apusul Europei. Regele era adică cel mai mare și toți boerii trebuiau să primească dela el documente, prin cari le întăria dreptul de proprietate asupra moșilor lor. În schimb, ei se obligau să-l ajute în războaie. Acești boeri mai căpătau dreptul să iobăgească pe țărani de pe moșile

Plugărie și Gospodărie

Ce trebuie pentru grădina de legume

Impărțirea locului în tarlale.

Locul grădinii se împarte în patru tarlale prin două drumuri largi, din care unul taie grădina în lung și altul în lat, încercându-se amândouă la mijloc. Într-o grădină mare, se vor lăsa drumuri de 3 m. lărgime, spre a putea umbla cu căruțele pe ele; iar într-o grădină mică, unde totul se poate căra cu roaba, se vor lăsa numai de 1 m.—1,50 m. lărgime. La 2 m. depărtare de gardul împrejurării, se va lăsa iarăși, de jur împrejurul grădinii, un drum de 1 m. lărgime, pe marginea căruia, în partea din spre gard, se vor planta pomi roditori, coacăzi, agriși sau fragi.

Fiecare tarla, la rândul ei, se împarte în alte tarlale mai mici de câte 10, 15 sau 20 m. lungime și tot atâta lățime, lăsând între ele drumuri de 2 m. lărgime.

Spre a da o înfățișare frumoasă grădinii, se va avea grijă a face marginile drumurilor drepte cu ajutorul sfoarei și a rotunji toate colțurile tarlalelor unde se încrucișează drumurile. În toată această lucrare se va ține seamă de scurgerea apei, dând drumurilor o pantă ușoară spre partea unde trebuie să se ducă apa de ploaie.

În partea cea mai adăpostită și pe cât se poate mai apropiată de casă, se lasă loc pentru rădănițe; iar într'un colț mai depărtat și mai deschis, se lasă loc pentru a îngrămădi acolo tot ce putrezeste: băligar, fruze, etc., spre a pregăti pământul trebuincies semănăturilor.

Un timp de Vineri până Luni. S'a făcut aci un măcel nespuse de mare și a căzut o mulțime neșumărată de ostași, de prinți și de nobili, chiar și mai mulți preoți mari, cum a fost prepozitul catolic Nicolae din Alba-Iulia.

„Românii făcură aci o mulțime de prizonieri, parte răniți, parte oameni sănătoși, luară o mulțime de arme și de haine dela cei căzuți, bani de aur și de argint, vase prețioase, cinstiri, pungi cu bani, o mulțime de cai cu seie și frâne, pe cari toate le duseră lui Basarab. Iar regele își schimbă hainele și armele sale și îmbrăcă în ele pe Desideriu, și Românii crezând, că acesta este regele, îl aciseră în mod crâncen. Într'un regale de-abia putu scăpa cu puțină credincioși de ai săi. Chiar și în jurul cărții regelui stăteau ca mustele în toate părțile, ucis de multimea „câinilor” de Români.

Acesta a fost rezultatul cu care s'a retras regele la Alba-Iulia (pe atunci capitala Ungariei). Ungurii au suferit a-

Ingrășăminte.

Oricare ar fi felul pământului din grădina de legume, trebuie îngrășat, prin adăugire de îngrășădinte. Ingrășământul cel mai bun și care se poate dobândi cu ușurință, este băligarul de vite; acesta: pe jumătate putred, se împrăștie toamna pe loc și se îngroapă săpând sau arând pământul. În fiecare an să se gunoiască cel puțin a treia parte din pământul cultivat, socotind câte 500 kgr. băligar la o suprafață de 100 m. pătrați.

Dacă se lasă băligarul să stea 2—3 ani, putrezește de tot, se face pământ (humus) și-l putem folosi la semănătură, amestecându-l cu pământul de pe răzoare.

În grădinarie se mai întrebuințează ca îngrășământ un amestec de tot felul de putreziciuni, strânse de prin grădina sau de aiurea, precum: frunze, rădăcini, buruieni, rămășițe de legume, gunoii și țărâna dela măturătura drumurilor, curățitura sanțurilor, rămășițe de băligar, cenușe, etc., cari punându-se într'o groapă se scormonesc și se strepose din când în când cu urină de vite sau numai cu apă, ca să putrezească mai înto. Acest amestec se numește compost, și este de mare folos într'o grădină, de carece se întrebuințează la orice fel de semănătură.

Băligarul de oale este bun pentru pământurile nisipoase, iar cel de porc este un, bun îngrășământ pentru locurile unde se cultivă pepeni și dovleci.

I. Haseganu

această nenorocire îngrozitoare, pentruca să nu se mai sumetească și ea să fie pedepsiți pentru mândria, în care căzuseră și să învețe a fi umiliți”.

Cu adevărat, grozavă a fost această înfrângere și mulți ani după aceea încă tot mai aminteste Carol Robert în documentele lui despre pierderile nespuse, pe cari le-a îndurat. Căci nu era familie boierească mai mare, care să nu-si fi pierdut un fiu sau părinte în acea luptă grozavă, care a tinut patru zile. Aceste patru zile au fost de o însemnătate deosebită pentru istoria dela început a Munteniei, căci acest stat românesc a putut să se organizeze, fără teamă prea mare de lacomul vecin dela miazănoapte, și să-si întindă hotarele firești până la Dunăre și Marea Neagră, ceea ce s'a și întâmplat sub urmasii lui Basarab-Vodă. De aceea cuvine-se să cinstim cu vrednicie amintirea acestui Domn român, care dela începutul vieții de stat al Munteniei a înfrânt în mod sângeros trufia ungurească.

Semănatul¹⁾

Din cauză că unele legume sunt mai răbdătoare de frig decât altele de același și data semănării lor diferă dela una la alta.

Legumele care se pot semăna îndată după ce s'a desghetat pământul sunt: păstărnacul, pătrungelul, ceapa și sălata. Dela 15 Martie înainte se pot semăna: morcovii, dovleghi, țelina, ridichile de lună și varza; dela 15 Aprilie înainte se pot semăna: pepenii, castraveții, fasolea, mazărea și ridichile de vară. Patlagelele roșii, ardeiul și patlagelele vinete se seamănă de vreme, dar nu afară ci în răsadniță. Din fiecare fel de legume trebuie să se samentze în două soluri vătărice și după aceea solurile tomnărice. Semănatul trebuie să se facă pe timp frumos, când pământul este zvântat.

Legumele se seamănă în trei feluri: 1 prin împrăștiere; 2 în rânduri și 3 în cuiburi. Semănța veche se seamănă mai des de oare-ce nu se prinde toată.

Semănța se acopere cu un mic strat de pământ mărunt, se strepose și apoi se bătătorește cu o scândură.

Semănătura în rânduri se face prin separare, de-alungul stratului, a căterva șanțulețe paralele adânci de 3—4 centimetri, șanțulețe în care urmează să se pună semănța.

După-ce semănța a fost așezată în șanțulețe, se acopere se bătătorește puțin și apoi se udă.

Semănătura în cuiburi. Legumele cu seculițe mare, cum e fasolea, mazărea, bobul etc. se samănă în cuiburi făcute cu sapa. În fiecare cuib se pun 2—5 semințe răspândite și apoi se acopăr cu pământ.

Ingrășirea după semănat. După semănat se udă în fiecare zi dacă nu plouă sau dacă timpul este călduros udarea se face sau dimineața sau seara — pe răcoare.

Dacă semințele răsar prea des se răresc și totdeauna se plivesc buruienile. Răririle și plivitul e bine să se facă după ce a plouat.

¹⁾ În Transilvania, Bucovina, nordul Moldovei și al Basarabiei, toate semănăturile se fac cu aproape o lună mai târziu decât datele, cuprinse în acest articol, și care sunt bune pentru Banat, Oltenia și Muntenia.

CECICI
SI RĂSPÂNDICI
ZIARUL VOSTRU
CULTURA
POPORULUI
CE TRĂESTE PRIN
DOI SI PENRU DOI

Ingrijirea laptelui

De multe ori se întâmplă că laptele nu se prinde sau nu se poate bate bine în putineu. Aproape totdeauna cauza acestui fapt este numai și numai murdăria — pentru că laptele tinut în cea mai mare curățenie nu se poate strica. Unul din semnele cele mai bune care ne poate spune că laptele e stricat și că prin urmare dacă îl mâncăm ne îmbolnăvim este fără îndoială culoarea albastrie (vânăță) ce o capătă laptele stătut sau tinut în vase murdare. Același lucru se întâmplă cu laptele când mulgătorul nu s'a spălat bine pe mâini și când n'a spălat tot așa de bine tălele vacii.

Laptele mai poate avea uneori și culoarea roșie când vaca a mâncat ierburi ce au o culoare roșie; sau culoarea gălbuie care însemnează că acel lapte are mult unt și că prin urmare e foarte bun de mâncat. Se poate întâmpla însă ca culoarea aceasta gălbuie a laptelui să nu fie numai gălbuie ci mai mult soframie. Acesta e iarăși un semn că laptele e stricat (din cauza murdăriei).

Laptele bălos este iarăși o formă a laptelui stricat și se cunoaște după aceea că e gros, se întinde ca balele. Acesta e poate cea mai deasă formă de lapte stricat și provine din murdărie. Laptele bălos e otrăvitor pentru om dar se poate da ca hrană la animale.

Laptele putred. Se zice că laptele este putred atunci când răspândeste un miros greu. Această formă de stricare a laptelui provine tot din murdărie, și e otrăvitor și pentru oameni și pentru animale. După cum vedem laptele se poate foarte ușor strica și atunci este o hrană pierdută pentru om.

Pentru ca laptele să nu se strice nu e nevoie de altceva decât ca el să fit tinut în cea mai mare curățenie.

Falsificarea laptelui. Sunt mulți lăptari care pentru a câștiga mai mult falsifică laptele învârtindu-l cu apă sau învârtind-o parte din smântână. Această faptă pe lângă că e necinstită e și periculoasă pentru sănătatea cumpărătorului pentru că se poate întâmpla ca apa turnată în el să fie murdară sau cu microbi și atunci laptele se strică sau îmbolnăvește pe cel ce-l mănâncă.

Cum se păstrează laptele ca să nu se strice? Laptele, pentru a nu se strica, imediat după ce a fost muls se strecoară prin sățiscă sau printr'un tulpac curat. Prin aceasta multe din murdăriile ce le avea (păr, gunoie), rămân în strecurătoare. După ce elaptele a fost strecurat se pune în vase foarte curate care apoi sunt așezate la răcoala (într'na între geamuri vara în pivniță). O altă metodă de păstrare mai sigură a laptelui este fierberea lui. După ce a fost fierț se pune la răcoala.

Laptele se poate păstra apoi și sub formă de lapte condensat cum se face în Elveția.

Laptele pe care vom să-l transportăm la distanțe mai mari se pune în vase mari de fier alb închise și curate sau se mai poate pune și în sticle.

(Urmarea dela pagina 4)

nii din ei, este adevărat, n'au nici o importanță, alții însă prin putreziciunile ce fac dau naștere la un miros greu; sunt unii cari precipitând sărurile de calciu din bale formează piatra de pe dinți și de pe măsele, alții cari strică dentura (carie dentară). Dar mai cumpliți decât aceștia sunt microbii producători de boale, cari misonă în gura omului: ai otitei, ai difteriei, ai brânței (erizipelului), ai pneumoniei (amrinderii de plămâni), etc.; unii cari trăiesc de obicei în gură, alții cari sunt aduși acolo de aer, apă și mâncare.

Știind toate acestea nu am cuvinte destul de tari prin cari să sfătuesc pe cetitorii mei ca să păstreze oca mai mare curățenie a gurii, spălându-se cât se poate de des.

Unul din modurile de îmbolnăvire este și sărutatul, care este un mare propagator de boale. În America s'a format deja o ligă contra sărutatului și o astfel de ligă n'ar fi rea și la noi, unde mania sărutatului este așa de lătită. Copiii mici sunt mai expuși la aceasta, și mai ales copiii cei frumoși pe cari toată lumea vrea să-i sărute. În Anglia pe panglică de al pălăruțele copiilor stă scris cu litere mari: nu mă sărută! Și părinții români ar trebui să deie toată băgara de seamă la această povăț sănătoasă!

Nasul omului este un focar de microbi, cari au aceeași origină ca și cei din gură. Dintre cei rău-făcători vom cita pe ai otitei, brânței și difteriei.

În plămâni aerul intră în mare parte descărcat de microbi, cari în mare măsură se opresc în nas, a cărui conformație este anume făcută pentru aceasta. De aceea este bine ca întotdeauna să respirăm cu gura închisă, pentru ca aerul să se filtreze prin nas și să ajungă curat în beștele plămânilor.

În stomac microbii sunt în număr mic din cauza acidității sucului gastric. În mațe (intestine) însă, unde conținutul este alcalin microbii trăiesc ca în rai și se găsesc în cântări colocale, cum vreo 400 de miliarde! Unele împrejurări, cum este constipația (încuștarea), face ca acest număr să fie și mai mare și prin urmare și otrăvurile lor (ptomainele și toxinele) să fie în cătine foarte mare, ceea ce dă naștere la diferite turburări de otrăvire.

Dintre toți microbii din mațe, vrednici de pomenit sunt așa numiții colibacili. Colibacilul este foarte răspândit în natură, în aer, apă, pământ, și se asemănă mult cu bacilul frigurilor tifoides. Acest microb de obicei inofensiv, într'un moment dat, din diferite împrejurări, capătă deodată o virulență (putere de otrăvire) foarte mare, dând naștere la diferite turburări, ca: diareie (urdinare), apendicită, peritonită, etc. Bacilul febrei tifoides se dezvoltă în mațe și de acolo toxinele lui se răspândește în sânge peste tot locul.

În cele zise până aci se poate vedea că în tot locul se găsesc locare de microbi; pretenținerea microbii luptă cu înverșunare la nimicirea omului și este de mirare cum omul mai poate trăi inconjurat fiind de așa de numeroși și neampăcați dușmani!

Snoave, Glume și Povești

Strigăturile românești

Românul e din fire glumet, dar de multe ori gluma lui te nteapă de te doare, căci dacă adesea vițiile lui nu și-le vede, dar ale altora cu greu îl scapă. E un observator adânc și iscusit. Ai stat de vorbă cu dânsul câteva clipe, apoi să nu te împingă păcatul să i-te arăți mândra, sau să te „fandosești” în fața lui cu vorbe boeresti, sau să te, umfli ca curcanul”, c'apoi ai pătit-o. Mi-te umflă și el așa de ușor, că nici nu bagi de seamă că ceilalți din jur, cari i-au și prins întepătura, s'au săturat făcând haz pe delături.

Cu el să te porți simplu și să-i vorbești deschis, românește. Toate poveștile, snoavele și scituțele-lui sunt presărate cu glume sau cu „întepături” și pentru fiecare lucru găsește câte o vorbă de duh.

Seara când se adună la seșători, la fureării sau în jurul focurilor, se încep întodeauna basmele și snoavele în care scân-teiază gluma sau întepătura. Cel care e mai mult batjocorit în „glumele” poporului nostru, e „țiganul” care la toate e prost, dar la toate se arată „istet” și „noinicos” până ce își mânăncă „biserică” după ce mai întâi în ziua de blagovestenie, mâncase și o „cană” (cică) cu... patru picicari!

După țigan vine jidanul care:

„Este așa de voinicos,
Se scoală singhir de joc!”

Iar când se ia la luptă cu Românel, e

„Chind Românu deasupra și el
[dedesubt,
Chind el dedesubt și Românu
[deasupra!”

Tot așa sunt văzute și celalalte nații: ungurii, bulgarii etc.

Românul e și el înfățișat în haina glumeții prin „păcală” și „tândală”. Și unul și altul însă, e istet, destept și stie cum să păcălească pe ceilalți totți.

Cât privește pentru ai săi din sat, el găsește prilejul să-și arunce glumele sau întepăturile sale, întodeauna „la horă” sub formă de „strigături” sau „chinturi”. Acolo, în mijlocul horei, și în infierbinteala jocului, când îi strâns tot satul: tânăr și bătrân, nimeni nu se poate supăra căci de, veselie nu e! Așa e la joc: Houl joacă de dudue pământul și altul dă vică horei cu chinturile lui, ca să mai rădă și babele de pe margine, să nu li se urască!

Cei de pe margine fac haz, iar cel care se stie cu musca ne căciulă, face și „nghițe gă-lușca.”

La horă, el nu începe chiar dela început cu muscăturile, căci la început se strâng mai mult flacăii și atunci au prilejul să se sature puțin de „Bătută” și de „Brâu”. La brâu nu ori cine se vără că pe urmă sboară dacă nu se ține bine. Și atunci numai ce-i auzi.

„Zăi țigane din vioră
Date-șe dracului pomană.
Zăi măi, iute-asa,
Să-mi astâmpăr inima!

Iar la ceilalți, cari i-se pare că încă nu-l frământă bine se strigă:

„Foieică trei smicele,
Măi băiete, băietele,
Nu fi pușor de lele,
Zif mai iute din picore
Ca morișca din măsele!”

Ceilalți se'nfierbântă și mai mult și numai ce-i anzi:

„Foieică snop de grâu
Sus cu neica pân'la brâu
Și-altă foaie de lîmăi
Brăulețul pe căleai,
trop, trop, trop așa!
Că zic verde și-o lălea
Și-apuci drumu 'la dreapta!”

La curge sudoarea de pe frunte, dar tot nu se dau bătătuți numai că-l ține puțin pe loc:

„Hi pe loc, pe loc, pe loc,
Să răsăie busuioac,
Busuioac și siminoc
Să-mi vie mândra la joc!”

Așa cel puțin, mai răsuflă o leacă și numai când vede că l-a pus „țiganul” jos, îl auzi pe câte unul:

„Zăi țigane 'necetșor
C'am o bubă la picior,
Ori tu vrei să mă omori!”

Lăntarul îl pricepe, o lasă mai încet și de-odată e schimbă în horă. Hora e mai domoală și ei au timp să se mai odihnească, dar pentru asta nu le trebuie mult. Ar strica-o dar uite că se văd fetele venind. Se vede însă că asteaptă „poftea” căci se așează pe margine ca niste „mironosițe”, iar poftea le-o face ei cam așa:

„Hora mare fete n'ara
C'au murit de galbenare
Și-au rămas vre-o câteva,
Alea se cred mai ceva
Lă-i rusine cu neica.
Și-an zis foaie cucuruz
Ce îi neică nasu'n sus
Vrei pofteluri boeresti?
Parcă n'am și a cui estii!”

Poftea asta e prea desful pentru ea să le facă să vie în horă, în timp ce totți fac haz. Voia bună s'a deschis la toți și acum „glumele” încep, căci:

„Cine stie și nu strică
N'abia'nească mămălică
Aibă doar pâine urcată
Că-și ține gura 'neuită!”

Altul de colo căruia i-se pare că muscătura e îndreptată spre el, îi și răspunde:

„De strigat, zău c'aș striga
Dar se mânia puica
Și n'am ce mai săruta”.

Fetele încep să rădă sîret, dar și altă întepătura e gata:

„Strânge lele buzele
Că le pișcă mustele
Și se vād fasolele!”

Horă urmează veselă și chiuiturile nu mai conțenesc. Fetele au venit toate și se prind care mai de care de băieți. Ei se uită cu coada ochiului să vadă ce fel de fată s'a prins lângă el ca să stie ce năzbătie să spună

Ici s'a prins una jucăusă și-atunci:

„Eu la joc mama la joc,
Mălăiul de Joi pe foc
Cu mândruța jucăuse
Mănănci pita tot cenșo”.

Dincolo, s'a prins una cam prefăcută:

„Aoleo bolnavă sânt
La bărbat n'am crezământ,
Aoleo ce boală grea
Dar la joc mai scap de ea!”

Mai la dreapta unde s'a prins una cam uritică numai ce-auzi:

Fost-ai lele când ai fost
Și-ai rămas cu lucră prost,
Ai fost lele cu lipșii
Și-ai rămas cu „fugi de-aioi”

Dar cel din dreapta, mai de dragul mândruței care s'a prins lângă el, mai în necazul celui care strigase, își întăreste pasul, își drege glasul și-i dă drumul:

„Dragă mi-i lelița 'naltă
Și la mers cam legănată
Că-mi dă gura peste poartă!
Dragă mi-e lelița 'njoc
Când se leagănă cu foc

Iar altul:

Dragă mi-i lelița mică
Și la trup cam subțirică
Că se suie pe opincă
Și-mi dă gura fără frică!

De una fadulă:

„Maritica din bordei
Cu pantofi și cu cercei
Cu ie și cu ilie
N'are mămăligă pio”.

Dar stai! Ici s'a prins una cam bătrănoară iar colo „o leliță” măritată pe care o știu ei că nu e poamă și-atunci, ochii în patruz! S'au uitat unul la altul, au clipit din ochi sîreți și s'au și înțeles! O ia la rost pe cea nemăritată:

„Aoleo nimeni nu vrea
Să-și ia cu mine belea
Că sânt urită și rea
Și bătrână ca mama
Dar nici mama nu-i bătrână
Că-are vre-o doi dinți în gură

Pe urmă mi-o 'ncaltă și pe celaltă:

„Aoleică ce belea
Mi-e bolnavă nevasta,
Zăce 'ntruna săraca!”

Celălalt îi răspunde ce să facă:

„Aoleo nu-ți e de șagă
Incalică-ți murgu 'ngrabă
Du-te neică-o zi de-acasă
Că se face sănătoasă!”

Acesta e Românul la joc: vesel, glumet. Gluma lui e sînată și de multe ori prinde bine. Și când se apucă la joc, apoi joacă și să nu îndrăznească vre-un băiat sau fată să-i strice lui jocul românesc cu vreun „danș boieresc” că numai îl și auzi:

„Lelea se tot ismeneste,
Că-și joacă „sfrantozeste”
Leleo nu te ismeni,
Că eu nu te-oi mai iubi!”

De aceea mi-e drag Românel, mi-e drag jocul lui românesc, iute, și strigăturile lui cari fac fala horelor românești!

5 Febr. 1922.

I. Nicolescu-Poenele.

Cuele jădanului

Un jădan mergea pe o uliță, și-n urma lui bade Ion. Jădanul era stăpân, bade Ion slugă. Jădanul din cauza gâtului ca fiesul ce nu putea ține capul drept și din cauza panticelui seobit, se uita în jos:

Pe uliță ca pe uliță: fel de fel de lucruri aruncate. Jădanul le călca în picioare, iar badea Ion le vedea și le socotea:

— Asta-i o hârtie, asta-i o cutie, asta-i un cui, la să-i iau poate-mi trebuie la ceva: Și gândind așa, se pleca repede în urma jădanului să nu-l peardă și-l lua.

Jădanul repede întoarce înapoi gândind că bade Ion la vre-un petroi să-i dea în cap. Mergând așa; badea Ion se tot repezea și lua ce-i plăcea de pe jos, jupănel se uită spărier înapoi până când, rășbiț, îi zise:

— Mă rog bade Ion, ci tot te pleci d ta pe jos. Nu vezi că mă sperii. Ci tot lei de jos și bagi în sân?

— Ia, să nu-ți fie cu bănat jupăne — găsi un cui!

Merg mai departe.

Bade Ion iar pesemne găsești un cui s'apleacă și-l ia. Jădanul iar se întoarce.

Românul îl liniștește:

— Tot un cui găsi...

Ia ascultă mă rog bade Ion, ci tot cui și cui.

Na-ți de la mine, și-ți lăcumpăra o oacă de cue numai lasă-le la dracu' pe cele de pe jos, că tare-mi faci rău.

Românul a luat banii, dar dacă și-o fi cumpărat cue nuștiu, știu atată însă s'a dus în drumul lui cu inima la loc.

Petru Gh. Sadin.

Femeia vrednică

Zăce un bărbat nevastă-si:

— Să te-apuci nevastă să torci că uite n'am cămașă, n'am imenș pe mine și mă fac dracului de răs...

— Lasă bărbate, n'ai nici-o grijă... de mâine m'apucă să torc...

A doua zi s'apucă ea și, face po dracu 'n patru și toarce un fus.

Vine bărbatu-său seara:

— Ei, femeie, torci, torci!

— Toro, bărbate, torc...

Pleacă el bucuos la câmp că nevastă-sa o să-i facă ismene și cămașă nouă și-o să aibă cu ce ieși în lume...

Ea, după-ă a tors fusul, toată săptămâna a dormit; iar dacă ai fi vrut s'o cauți, n'o găseai decât numai unde era umbra mai deasă...

Sâmbătă seara ce face? Aruncă fusul tors în pod — să scape de el, gândind că poate bărbatu-său doar-doar și-o fi uitat de treaba asta...

Duminică dimineața, el, bucuos, că nevastă-sa o să-i facă premenii, ointreabă:

— Câte fuse ai tors fa până acum!...

— Patrusprezece bărbate...

— Patrusprezece?!... Și unde sunt!

— Le-am pus în pod...

— Ia' arată-le să le vād și eu...

Pune femeia scara, se suie până'n gura podului și începe să numere...

— Iote bărbate unu...; îl vezi?

El sta jos și privea.

— Vād...

Iar ea, apucând acelaș fus de celălalt cap, zice:

— Cu asta doui...

— Așa!...

Apoi, tot de vârf, pe-acelaș fus, numără, iarăși:

— Trei...

Și, stând tot așa pe scară, în gura podului și arătând lui bărbatu-său acelaș fus, numără mereu:

— Iacă zece... treisprezece... cu ștălalt fac taman patrusprezece în cap; așa e bărbate!

— Așa nebestică... Acuma apucă-te și țeașă să-mi faci premenelile...

— Da' n'am bărbate rășchitor să deapăn...

— Lasă nevastă că mă duc eu la pădure și ti-aduc...

Ea acum, a bîgat-o pe mânăcă!... Ce să deapăne ea dacă n'avea nimic de tors... Ba, ce zăce doar un fus... O prindea bărbatu-său cu ocaua mică...

Ca să nu se lase mai pe jos ce face? Il lasă de pleacă la pădure; iar ea, își ia tălpășita și-tiutluca băiete repede și ea dupe el, pe altă cărare... Se bagă într'un frunziș și începe să cânte pe glas schimbat:

„Cine taie rășchitoare,
Baba-i moare!
Cine taie rășchitoare
Baba-i moare!
Cine taie rășchitoare
Baba-i moare!”

Aude bărbatu-său:
— Măi, ce să fie!... Ce-o mai fi asta?... Poate c'asa o fi!...

Șiș, crezând că cine stie ce glas de pasăre cobitoare să fie, ori cine stie ce glas de sus este, s'a lăsat și... a plecat acasă fără rășchitor...

Iar ea, pe-altă cărăruie, fugă-fuga, acasă:

— Veniși bărbate!

— Venii...

— Făcuși ceva?

— Da' de unde femeie, că uz glas îmi tot spunea, că:

„Cine taie rășchitoare,
Baba-i moare...”

Cânta... Și decât să mori tu și să mă lași așa, mai bine m'am lipsit...

— Ce bine-ai făcut bărbate de n'ai tăiat că cine stie ce păcate mai făceai cu mine... Mă mai purtai în spinare pe lumea alaltă...

...Și a rămas tot gol, bietul bărbat, că... de ce era să piardă el o femeie așa de harnică!... (Insemnare. — Povestită ca pildă de soacră-mea, Zamfira I. Vasiliu, din comuna Șocari-ciu-Ialomita).

N. I. DUMITRAȘCU

Intâmplările Săptămânei

INFORMAȚIUNI

În alte țări

GROZAVILE FOAMETEI DIN RUSIA. Ziarul „Universul” — ca și toate ziarele din țară și străine, — aduce următoarele știri:

Benjamin Robertson, un distins administrator în Indi, care s'a rotors dîntre călătorie făcută acum în Rusia, a declarat într-o conversație avută cu corespondenții de ziare că în decursul a 35 de ani de îndelungă experiență în Indi, nu a văzut niciodată o catastrofă ca aceea din Rusia.

Robertson a vizitat teritoriile unde organizațiile de ajutor britanice își îndeplinesc opera lor de salvare, și a avut ocazia să facă cercetări personale asupra situației. El a ajuns la Incheerea că începînd dela Kazan, pe Volga superioară, până la Orenburg, la marginea dîu spre Asia și până la Astrahan la marea Caspică, aproape 18 milioane oameni suferă de foamete. Tîrcoșii ruși îndură acum suferințe ce nu se pot descrie. Meartea domnește peste tot și sub toate formele.

Comitetul rus (adică se mînuiește om pe om) este pe față: corișii sunt pîrșiiți cu mîile și străzii de pe străzi de către organizațiile de ajutor.

Robertson se așteaptă că este imposibil a se salva toate aceste victime și că sfîrșitul trebuie concentrat a salva cât mai mulți neșchiți, atîta cît organizațiile de ajutor pot să asfină, până la naca recoltă.

Jubileul inventatorului Edison. Sîmbătă a fost a 75-a aniversare a lui Edison care a lucrat ca de obicei. Lucrătorii i-au oferit un dejun în care el a declarat că speră să trăiască încă lungă vreme.

Un muzeu al cinematografului. Regele algei: „Cinematograful” își desăvîrșește victoria preocupîndu-se din ce în ce mai mult spiritele atrase de arta mută. Acum, Camera sindicală a cinematografului francez a decis să creeze un muzeu al cinematografului. Acolo vor fi reunit aparatele, dispozitivele, brevetele, documentele diverse, etc. în legătură cu invenția și istoria cinematografului.

Cu timpul se va crea o galerie de tablouri în care vizitatorii vor putea contempla portretele celebrităților filmului în mîrșime naturală.

Pînă acum, numai inițiativa privată se luptă pentru crearea acestui „muzeu al filmului”. Probabil însă că în fata interesului pe care muzeul îl va stîrni intervenția oficială nu va întârzia să se producă.

Cinematograful ca orice artă începe să aibă un trecut propriu.

Coa mai veche datorie. Pe drumul de la Nisa către Puget Thoniers e situată comuna Sigale ai cărei locuitori plătesc și azi dobînda unei contribuții de război impuse în 1793 de trupele franceze care înaintau victorioase spre Italia.

Soldatii republicii au trebuit să ia cu asalt acest sat fortificat în care se ascunseseră trupele Sârde în retragere. Comandamentul francez impuse comunei să plătească o amendă de cincisprezece mii de lire pe care primăria satului i-a împrumutat de la căți-va bogătași din împrejurimi cu un procent de patru la sută.

Devenind cetățeni francezi, cei 410 locuitori ai comunei Sigale au cerut în repetite rânduri să li se restituie contribuția de război plătită în 1793. Toate sforțările însă au fost zadarnice, comuna n'a primit niciodată nici un răspuns, iar condițiile satului continuă să plătească și azi dobînda banilor împrumutați căci de plata împrumutului nici vorbă nu poate fi.

Meartea unui mare muzicant. La Lipsca a murit în vîrstă de 65 ani marele dirijor a concertelor filarmo-nice din Berlin, Arthur Nikisch. Iubit și apreciat de tot ce Germania are mai cult și mai talentat de artiști, Arthur Nikisch a dus faima marelui său talent de conducător de orchestră și peste Ocean, unde presa americană i-a consacrat cele mai elogioase articole.

Impozite în alte țări. În Belgia impozitele s'au triplat. În 1914 impozitele directe se ridicau la 117 milioane și cele indirecte la 201 milioane. Pentru anul 1922, impozitele directe vor raporta 565 de milioane, iar cele indirecte 455 milioane.

Întoarcerea africană. Să nu credeți că numai căile noastre ferate nu rezervă surprize călătorilor de pe o linie aparținînd lui Uganda Railway, au avut deocamdată ocazia unei întîlniri pînă obișnuite. Într-o mică stațiune așezată în plin câmp, trenul găsi în locul funcționarilor companiei africane, trei lei de cea mai impozantă speță.

Unul dintre aceștia se învîrtea printre mesele de la bufetul gîrăi, nu al doilea se găsea în sala telegrafului în fine al treilea se plimba marșial pe peron.

La suverinul disperat al locomotivei lei se sperie și se pune pe fugă. Așa după o oră funcționarii își făcuseră din nou apariția.

Informații ca în romanele lui Jules Verne! pîcat că nu era acolo și un operator de cinematografe care să filmeze scena originală.

Dela noi

Savanții noștri chemați în America. După ce au chemat pe d. Prof. Universitar N. Iorga din București, ca să tie mai multe conferințe, universitățile din America au chemat acum de curînd și pe savantul nostru profesor de boale nervoase Dr. Marinescu tot din București, ca asemenea să tie și d-asa un număr de conferințe asupra ultimelor d-sale descoperiri în știința sa medicală.

E un prilej mai mult și acest fapt pentru a fi mîndri de calitățile cu care Dumnezeu a înzestrat neamul nostru.

Impotnămintea unui contratorpilor. Contratorpilorul „Folgerul”, din marina noastră militară, care a plecat zilele trecute dela Constantinopol la Constanta, s'a împotnămit în Bosfor. Intregul echipajului a fost salvat.

Statificarea școlilor. Guvernul, în urma cererii tuturor învățătorilor din Ardeal, a hotărât statificarea școlilor confesionale. Pe viitor de soarta acestor școli se va interesa numai Statul. Prin această școlile vor avea un sprijin cu mult mai mare ca pînă acum.

Starea sanitară din Transilvania. Medicul șef al serviciului sanitar și al ocrotirilor sociale, din Cluj, Dr. Moldovan, a adus la cunoștința Serviciului Sanitar Superior, că în Transilvania boala, numită gripă, nu se prezintă în formă gravă și că deci nu este o stare periculoasă sanitară.

Ce s'a semănat? Totalul semănaturilor de toamnă făcute pînă la 1 Decembrie 1921 în întreaga țară, după datele statistice alestatute de ministerul de agricultură, se ridică aproape de 1.668.100 hectare, față de anul precedent, când culturile de toamnă, ocupau 2.454.598 hectare, avem deci mai puțin 786.498 hectare.

Așa că, dacă agricultorii nu se vor sili în priveșvară atunei, la anul, vom avea lipsă de bucate.

Un dar al Angliei. A sosit la școala de agricultură dela Herăstrău darul făcut de agricultorii englezi agricultorilor români și constînd din 50 tauri, 58 vaci și 12 viței din rasele cele mai romnitate. 19 vieri, 40 seroafe din rasa York, 2 vieri și 11 seroafe rasa Birk și 560 păsări de curte.

Aceste vite de reproducție vor fi împărțite crescătorilor noștri.

Atac bolșevic la Nistru. Postul românesc dela Livadi din Iurova a fost atacat cu focuri de o patrulă bolșevică de 10 oameni.

După un schimb de focuri de câteva minute bolșevicii au fost puși pe goană.

S'a descoperit o organizație asomnă de contrabandieri în frunte cu un individ refugiat din Belotirovachi, care se ocupa de înlesnirea de treceri a refugiatilor ovrui, ca și el de peste Nistru, hînd sume fabuloase pentru aducerea lor pînă la Bălți.

O parte din tovarășii săi au fost arestați împreună cu dînsul.

Iarnă grea peste tot. Din Arad și jur au venit știri că foarte mare ninsoare, care a ținut toată săptămîna trecută, a înălbășit omătul (zapada) pînă peste casele mai mici din unele sate. Lupii, sfîrșîzii și năvăliți pînă ogrăzile oamenilor, cari, fără armă cum sunt acum, nu se pot apăra de ei. Din cauza acestei mari ninsoări și comunicăția și aducerea bucatelor au fost împiedecate. Bătrînii spun că de multă vreme nu s'a mai fost așa iarnă grea.

Deseșeră și din Moldova. ne vin știri că a căzut multă ninsoare și s'au corit drumurile și cu trenul și cu căruțele.

Ștînt fiind însă că întotdeauna cînd iarna este îndelungată în omăt, atunci vara este mînoasă, nu trebuie să ne scîrșim de necazul de acum.

Vapoare prînse de ghețuri. La Sulina pe malul mării, spre sud, valurile au aruncat cantități mari de pericole și lămâi probabil dela vre-un vapor nau fragiat nu departe.

Vaporul „Nicoșea Tomaseo”, plecat din Constanta încă de Sîmbătă, 4 Februarie, n'a sosit la Sulina.

El sigur că vaporul a fost prins de alburile de gheață ce plutesc pe mare și pus în imposibilitate de a naviga.

Vaporul „Sansenberg”, plecat din Sulina pentru Constanta, s'a pus pe uscat la gura Starîștan-bul

Întarerea Principelui Moștenitor din Grecia. A. S. Regală Prințepoale Carol, moștenitorul Tronului nostru, împreună cu soția Sa, Prințepoala Elena a Greciei, au sosit în București venind din Atena, Capitala Greciei.

Un pictor Sărb la Curtea regală. De câteva zile se află în București marele pictor sărb Iovanovici care a pictat mai multe portrete ale lui, Frașe-Josef, inclusiv cel din urmă.

Pictorul Iovanovici a fost trimis de regele Alexandru ca să facă portretele regelui Ferdinand, al reginei Maria și al prințepoalei Mariaoara.

Pictorul Iovanovici este născut în Vajșot, în Banat.

Invenția unui Ineritor. D. Ioan Mateescu, lăcătuș de revizie din com. Costești a făcut o importantă descoperire menită să asigure siguranța comunicațiilor pe drumul de fer.

El vorbește de inventarea unui aparat cu ajutorul căruia se pot înfrîna pînă la 60 vagoane ale unui tren. Superioritatea aparatului reșe din acia că frânele de pînă acum nu putau înfrîna decât cel mult 24 vagoane.

Cu aplicarea aparatului d-lui Mateescu se vor înălțura zdruncinăturile cari făceau atîta rău călătorilor tamponându-i unii în alții. Se va evita deosebit de rău ruperea cărlitelor de tracțiune și aparatele de legare.

Aparatul e foarte simplu și poate fi adaptat actualelor frâne. Aplicarea lui nu ar urma să coste decât 2-300 lei fiecare vagon.

Inventatorul se obligă să facă singur experimentele la o gară, țară de 60 vagoane.

El se va prezenta celor în drept pentru a expune invenția realizată cu sîrguință și cu mijloace reduse de muncitor.

Iarnă curioasă în Chișina-Nouă (Basarabia). După ger de crăpau pietrele, a urmat moia cu ploaie. Astfel, în noaptea de 4 spre 5 Februarie cor. — cu toate că pămîntul era înghețat — a căzut o ploaie puternică. A doua zi orășul s'a pomnit cu strășile învalitate. Cauza a fost că apa din împrejurimile orașului, năvălind rînduindu-se în pămîntul înghețat s'a, revîrșat în oras.

Diracția o avea dinșeră cor. Ce ramămet. Apa vîrșînd în cantități mari începuse să intre prin case. Cîteva locuințe dela periferie, din direcția de unde venea apa, au fost inundate și distruse.

Posta Redăcției.

Pînă cînd noua administrație a ziarului va ajunge ca organizația și administrația, să poată răspunde direct abonaților confirmînd primiriile de bani, — se vor publica în acest loc, în fiecare număr, toate sumele de bani care se vor primi în cursul unei săptămîni.

În cursul săptămîni trecute s'au primit următoarele mandate:

1) Casa Națională din Hodonu jud. Timiș	30.00
2) D. Avram Mihalăiu, Barza, poșta Brad	15.00
3) D. Ilio Colciu, Lăpușata, jud. Vâlcea	7.50
4) D. Stefan Teodorof, In-vățător, Chircani noi, jud. Cahul, com. Zăr-nești	30.00
5) Cooperativa Renașterea Cotman, Bucovina	310.75

Lei, b.

Duminică 19 cor. va avea loc la sala „Reduța” la ora 3 d. a. obișnuita șezătoare populară, la care d. Emil Vasiliu, secretarul general al „Culturii Poporului”, va vorbi despre: „Principiul Naționalității după războiu”.
Va urma apoi programul muzical și artistic.
Intrarea liberă.

„Cultura Poporului” caută, pentru administrația tipografică și ziarului, un bun contabil și o dactilografă.

Ofertele cu referințele necesare trebuie adreseate d-lui Emil Vasiliu, secretarul general al Societății, în str. Băci 6, în fiecare zi dela 1-3 p. m.

Ministerul de finanțe a făcut cunoscut administrațiilor financiare că toate cooperativele producătoare de produse și consum al căror capital nu depășește suma de 20.000 lei să fie scutite de patente.

Pentru celelalte cooperative al căror capital depășește această sumă, se va încasa conform art. 9 și 57 din legea băncilor populare, jumătate din patenta legală.

În comuna Monăstir, de lângă Cluj se vor pune temeliele unei bănci populare și a unei cooperative de consum.

Urșin începutului de organizare economică din Monăstir luată înăbușă.

Cu acest prilej aducem la cunoștință că s'au înfrățit și pentru alte dorințe de organizare economică, trimițînd, la cerere, sfaturi și sfaturi.

„Cultura Poporului”, dîntre organizarea pentru sărbătorile Paștelui o expoziție de cusături naționale, baine și scurte, cu importante preșii în bani, înfrîncează de pe acum pe toți teritoriile de a lua parte la această expoziție, și îi roagă să comunice pe adresa ziarului ce sume dorește să expue fiecare. Pentru transportul persoanelor care vor concura, ca și al obiectelor trimise, se vor obține cele mai mari înlesniri pe C. P. R.

„Conform ordinilor superioare, Reg. 96 Inf. se deslăsează din garnizoana Marghita, cu data de 13 Dec. 1921 și își ia reședința la Salonta-Maro”.

Diracțiunea ziarului anunță că la depozitul administrației nu se mai află de vânzare cărți, hărți sau tablouri, Ciflorii cari au trimis pe adresa ziarului sume de bani pentru a li se expedie cărți, hărți sau tablouri, și încă nu le-au primit, sunt rugați a comunica sumele trimise pentru a fi imediat înapoiate.

„Reuniunea Comercienților și Meseriașilor Români din Cluj”, a rugății pentru Sîmbătă 18 cor. o dansoasă serată dansantă, în sala „Reduța”, pentru mîrșirea fondurilor.

Toți bunii Români sunt îndatogați a-4 da sprijinul.

6) Gheorghe H. Vlaja, Poiana Sărată, Trei Scăuni	30.00
7) Teodor Ivici, silvicultor 433, Paulis, Arad	15.00
8) Adam Lupulescu, Dubost, Caras Severin	30.00
9) Isaac Stanimir, Drăguș, Făgăraș	15.00
10) Iuliu Birou inv. Tefanul Mare, C. Severin	15.00
11) Ioan Todea, Sangeorgeul de Pădure	30.00
12) Caiszer Dionisiu notar, comunal, Sangeorgeul de Pădure	30.00
13) N. I. Dumitrașcu șeful gărei Sercaia, Făgăraș	30.00
14) Ioan Baucan, Teș, jud. Timiș u. p. Aga	15.00
15) Reuniunea de cântare, Slatina Noua, Caras Severin	30.00
16) Constantin I. Mardale, Stângăcea, Mehedinți	30.00
17) Lupu Simion, Maesin, Com. Sita Salmezeu Dej	30.00
18) Ioan Ogrin, com. Mărcina, Caras Severin	15.00
19) Iosif Tiul, Perceptoriu Zăstava	25.00
20) Corpul didactic primar, Sc. Centrală Brașov	30.00
21) Mildenberger Anton inv. de stat, Kreuzstatten Timiș	15.00
22) Catalina Teodor Bechierical mic Timiș	21.00
23) Teodor Simoe Pănuș jud. Sălaj	4.00
24) Laslo Prostac, Oradea Mare gară	4.25
25) Depozitul de ziare gara Simeria	7.00
26) Stefan Niculescu Datu Ismail	43.00
27) Casa Regală	120.00
28) Sg. Ius. Chiera Ioan șef post Calopârzu jud. Gorj	13.00
29) Plut. O. Popa șef post. Corugoi jud. Ismail	6.00
30) Plut. Dragomir D-tru, șef post Vlisoara Teleorman	7.50
31) Teodosiu Horga C. Nadas jud. Arad	20.25

A 18-a Șezătoare a „Cultura Poporului” de la Reduta

Programul a fost început cu Bocherini quartet (patru cântăsași) de coarde (adca violi) cântat de D-nii Dr. Gartos (violină), Sublt. Fischer (secundo), Sublt. Greceanu (viola) și Chendi (violoncel). A cântat apoi corul Internatului de Fete „Regina Maria”, „Infloriți o Măndre Flori” de Mendelsohn și Hora de Iacob Mureșeanu. Ce au fost răsplătite pe drept cu vii aplauze. D-l Profesor Univerisitar I. P. Voitești, rostește apoi frumoasă și mult instructivă conferință despre „Câteva principii din viața socială”, demonstrând legile cărora trebuie să ne supunem, rezunându-le la trei.

1. *Musica* care este o necesitate a organismului fle carei ființe, întrucât nu este organism care să nu se supună ei. Fără muncă nu există vitalitate (vlaja).

2. *Diviziunea muncii*, care la naștere odată ce asociația a luat ființă, fiindu-se specializare.

Conferențiarul demonstrează această lege pornind dela asociația celulelor, dovedind necesitatea diviziunii la ace-

stea fără de care, celulele nerterne ar trebui să moară, nemai putând lua contact cu exteriorul.

3. *Armonia*. Odată ce asociația a ajuns la specializare. Cere ca diferitele ramuri de specializare să lucreze armonnic, eci căl fel ar de naștere la cele mai mari tulburări. Iar, ce s'ar întâmple cu organismele, acelaș lucru s'ar face și cu societățile, statele. D-sa face apoi legătura între aceasta lege și evenimentele din Rusia, dovedind că dezarmonia socială de acolo este fructul nunciei necoordonată armonice, lipsă de judecată în conducere etc. Conferința a fost cu interes ascultată și mult aplaudată de public. După aceea D-nu Fischer (vicar) și Iorga (piano) au cântat cu multă simțire din Griig iar D-ni Eugen Normand și D-tu Mărculescu au recitat versuri, cu mult talent.

Programul s'a încheiat cu un film de cinematograf.

A. St.

Asociațiunea

pentru literatura Română și cultura Poporului Român
Fondată la 1881.

Secția literară.

Lista câștigurilor sortate la tragerea făcută în zilele 31 Decembrie 1921 vechiu (13 Ianuarie nou) — 29 Ianuarie 1922 vechiu (2 Febr. nou).

(Urmare)

- 300 Lei Seria A. Nrii 10043, 18933, 20154, 27433, 34416, 35307, 35697, 44490, 47160, 47257. Seria B. Nrii 2645, 6701, 7992, 14017, 14182, 15394, 18636, 18664, 20839, 30750, 38751, 40743, 45013. Seria C. Nrii 2000, 8017, 9041, 12150, 18751, 21497, 23074, 23588, 46059, 48937. Seria D. Nrii 856, 12681, 27094, 33072, 43967, 41962, 45580, 47270, 47271, 48832, 49224. Seria E. Nrii 3022, 3959, 4512, 11169, 13676, 22924, 38539, 44153, 46172. Seria F. Nrii 9370, 19569, 20274, 28802, 34781, 35543, 41145. Seria G. Nrii 1769, 3753, 6478, 6925, 7251, 20097, 24389, 30247, 35936, 35996, 46975, 47104. Seria H. Nrii 3268, 4022, 7872, 11742, 14088, 22574, 31320, 32926, 36514, 39379, 38703, 39158, 42405, 48601. Seria I. Nrii 2755, 10952, 10954, 16119, 19124, 32821, 41402, 46066. Seria L. Nrii 8757, 18233, 24125, 24274, 28370, 34493, 39190. Seria M. Nrii 6061, 13992, 14832, 19623, 20721, 32968, 33174, 33823. Seria N. Nrii 2731, 3433, 3713, 6763, 9410, 9665, 12179, 15520, 16403, 22903, 35450, 37399, 41793, 43727. Seria O. Nrii 5082, 8229, 10711, 13047, 24831. Seria P. Nrii 7713, 24754, 29513, 29669, 34896, 35913, 40284, 43614. Seria R. Nrii 1163, 3730, 9587, 22427, 43265. Seria S. Nrii 229, 1103, 4048, 4549, 6594, 8426, 13721, 18383, 19721, 21328, 23384, 32439, 35467, 39921, 41310. Seria T. Nrii 735, 11433, 11535, 15582, 28598, 32537, 32745, 32880, 34774, 37349, 41443, 43947. Seria U. Nrii 24034, 27684, 28241, 33557, 37568, 38203, 42419, 46933, 48399, 48459. Seria V. Nrii 4786, 5339, 10364, 10993, 20185, 11793, 27737, 29226, 29193, 38096, 38561, 39351, 41463, 42310, 45793. Seria Z. Nrii 3200, 6409, 9078, 17523, 39077, 42209, 46864, 48860.
- 200 Lei Seria A. Nrii 3220,

- 6385, 7011, 11582, 15090, 18832, 19555, 21614, 24049, 25419, 25081, 29871, 31735, 32302, 36383, 36091, 36661, 41583, 53361, 43924, 48293. Seria B. Nrii 752, 1359, 2768, 5081, 5128, 8143, 8896, 9703, 14198, 16448, 16276, 16611, 17183, 17468, 23058, 23108, 28370, 31923, 32546, 32700, 33654, 33732, 35060, 39327, 39213, 40297, 40428, 42708, 44910, 45245, 47404. Seria C. Nrii 4616, 7366, 7758, 7810, 14791, 15112, 16173, 19675, 19679, 23618, 25637, 27943, 31063, 31277, 35799, 40413, 42140, 43417, 44286, 46289. Seria D. Nrii 2473, 3783, 7445, 9162, 9980, 10988, 12422, 12596, 13222, 13238, 13443, 16478, 18238, 18248, 18659, 23066, 23238, 25540, 25579, 29026, 30964, 31791, 32541, 33380, 33843, 33943, 35688, 37998, 28527, 39046, 44525, 49398. Seria E. Nrii 322, 2074, 4505, 5227, 5333, 6101, 8608, 9916, 12543, 13141, 13249, 17927, 18235, 26436, 27513, 28798, 31527, 34173, 33376, 35280, 37044, 45834, 47045, 49330. Seria F. Nrii 2072, 4718, 8301, 10060, 10847, 13392, 19811, 21563, 22120, 23286, 24561, 25427, 28013, 36819, 42508, 42760, 44630, 45992, 46053, 48040. Seria G. Nrii 2316, 4929, 8554, 11640, 14083, 15859, 19907, 21078, 21800, 26675, 29360, 35410, 41263, 45130, 46078, 46266, 46533, 49970. Seria H. Nrii 2130, 2798, 3461, 3516, 4666, 5123, 5620, 6953, 7710, 9211, 511, 9961, 10697, 11461, 11682, 17315, 18748, 18758, 19236, 19324, 21446, 21857, 21869, 23763, 23354, 24631, 24668, 25900, 26666, 26768, 29274, 29362, 36403, 36332, 37730, 38533, 39235, 39744, 40015, 41520, 41798, 44354, 44951, 48552, 49875. Seria I. Nrii 509, 1153, 1199, 2371, 8719, 11790, 14202, 16160, 17135, 20173, 24785, 27036, 27618, 34459, 36233, 38815, 39066, 39840, 40134, 42947, 44348, 44637, 48189. Seria L. Nrii 2710, 3248, 3047, 3997, 4484, 4834, 5757, 8470, 9662, 14994, 15936, 16315, 18700, 19454, 20880, 21868, 24013, 29678, 31633, 33018, 34536, 41454, 45765. Seria M. Nrii 2052, 6935, 13973, 14071, 15075, 16969, 19971, 21879, 22058, 23251, 23307, 24940, 25337, 27563, 30043, 33187, 33274, 36925, 40653, 48120. Seria N. Nrii 597, 2511, 3398, 5662, 6930, 9392, 17261, 21602, 21170, 22955, 25372, 27077, 26441, 28808, 30202, 30222, 30562, 30688, 33766, 35762, 36113, 36747, 39933, 40763, 41182, 41271, 41624, 43247, 45496, 46552, 48291, 49510. Seria O. Nrii 2501, 8831, 10566, 11229, 13521, 16550, 24734, 25752, 26068, 26578, 30925, 33101, 33577, 36133, 37117, 38938, 42501, 42910, 43709, 47906, 48202, 49400. Seria P. Nrii 229, 313, 531, 1085, 3744, 3903, 5472, 5913, 9044, 12570, 14976, 15436, 20385, 24611, 23225, 29189, 29500, 30230, 30995, 31137, 37277, 42891, 49309. Seria R. Nrii 1303, 3272, 6037, 6660, 9115, 10903, 15674, 16374, 21832, 23616, 32233, 32373, 32612, 36771, 39849, 41925, 44977. Seria S. Nrii 95, 165, 409, 1566, 3115, 4004, 6679, 7593, 8867, 9039, 9042, 9578, 10816, 11294, 11885, 12000, 13359, 14139, 15389, 19634, 22311, 23628, 24294, 25198, 27162, 38085, 88173, 42093, 43290, 43837. Seria T. Nrii 2118, 4110, 4279, 7015, 7537, 10543, 19266, 23370, 23685, 25019, 25893, 25910, 29306, 36329, 37724, 41721, 51876, 44282, 45555, 45963, 46068, 56472. Seria U. Nrii 293, (Va urma)

Banca Românească
Societate anonimă
Capital Social 160.000.000 Lei
Sedlul Central: BUCUREȘTI.

SUCURSALE:
Arad, Bași, Brașov, Bazargiu, Chișinău, Cernăuși, Constanța, Galați, Cluj, Ismail, Târgu-Mureșului, Oradea-Mare, Sibiu, Tulcea, Timișoara.

Face orice operațiuni de bancă

BANCA NAȚIUNII
Societate anonimă
Capital și Rezervo Lei 175.000.000
Bucureșt, Calea Victoriei 98
(Piața Palatului Regal)

Bancii afiliate: Londra, Paris, Milano, Viena, Bruin (Cehoslovacia) etc. cm și în principalele orașe din țară.

Execută orice operațiuni de Bancă în general. — Scont. — Avansuri pe ipotecă, gajuri de efecte publice, sicțiuni și mărfuri. — Efectuează plăți și încasări. Emite ceacuri și scrisori de credit în țară și în străinătate. — Primește depuneri spre fructificare. Execută ordine de Bursă. — Conturi curente.

BANCA CENTRALA
Pentru industrie și Comert s.p.a.
Cluj, Str. Regina Maria No. 6--8
(casele proprii).

Capital social Lei 50.000.000 deplin vărsat
Secția de Bancă ● Secția de Mărfuri

FILIALE:
Sibiu, Arad, Turda, Alba-Iulia, Hașeg, Satu-Mare, Reprezentanti stabili în București, Kosice, Praga și Viena.